

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**ČINNOST ARMÁDY ČESKÉ REPUBLIKY
SE ZAMĚŘENÍM NA ZAHRANIČNÍ MISE**

Autor práce: Nikol Konšelová

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Prezenční

Vedoucí práce: PhDr. Štěpán Kavan, Ph.D.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2022

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 6, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta:

Nikol Konšelová

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Prezenční

Místo studia: České Budějovice

Název bakalářské práce: Činnost Armády České republiky se zaměřením na zahraniční mise

Název bakalářské práce v anglickém jazyce:

Activities of the Czech Army focused on missions abroad

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

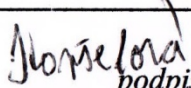
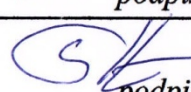
Vedoucí bakalářské práce (jméno a příjmení, titul):

Mgr. Štěpán Kavan, Ph.D., stepan.kavan@jck.izscr.cz

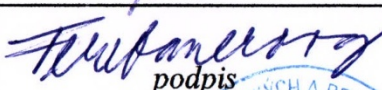

Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok):

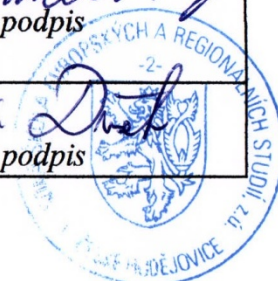
Cíl bakalářské práce:

Hlavním cílem bakalářské práce je zkoumat vnímání zahraničních misí příslušníky Armády České republiky. Dílčím cílem bakalářské práce je charakterizovat současnou roli Armády ČR na zahraničních misích, základní funkce a možnosti Armády České republiky při řešení mimořádných událostí a krizových stavech.

Student: Nikol Konšelová	10.12.2020 datum	 podpis
Vedoucí práce: Mgr. Štěpán Kavan Ph.D.	15.12.2020 datum	 podpis

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	21.12.2020 datum	 podpis
Prorektorka pro studium a vnitřní záležitosti: RNDr. Růžena Ferebauerová	21.12.2020 datum	 podpis
Pověřený rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	22.12.2020 datum	 podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucího a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce PhDr. Štěpánovi Kavanovi, Ph.D.
za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce. Dále bych chtěla poděkovat
respondentům, kteří mi poskytli zajímavé a důležité informace k této práci.

ABSTRAKT

KONŠELOVÁ, N. *Činnost armády České republiky se zaměřením na zahraniční mise: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2022, 74 s. Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Štěpán Kavan, Ph.D.

Klíčová slova: alianční podpora, Armáda České republiky, NATO, příslušník, voják, zahraniční mise

Bakalářská práce se zabývá Armádou České republiky se zaměřením na zahraniční mise. V teoretické části je obecně popsána Armáda České republiky, kdy se jako ostatní složka integrovaného záchranného systému nasazuje při mimořádných událostech a krizových stavech. Dále rozebírá zahraniční mise a přípravu na ni, jejich historii a současnost, jednotlivé fáze a rysy. Je zde také obsaženo, jak vnímají mise občané České republiky, jak probíhá návrat a jaké možnosti mohou příslušníci využít k rekonvalescenci. Praktická část obsahuje kvalitativní výzkum a popisuje vnímání zahraničních misí za pomoci SWOT analýzy. Pro jednotlivé rozhovory jsou vypracované tabulky vycházející z této analýzy a poté celkově všechny rozhovory slovně zhodnoceny. Cílem této bakalářské práce je zjistit, jak vnímají zahraniční mise osoby, které se jich zúčastnily. Dalším cílem je podat objektivní informace veřejnosti o tomto tématu.

ABSTRACT

KONŠELOVÁ, N. *Activities of the Czech Army focused on missions abroad*.
České Budějovice: The college of European and regional Studies, 2022. 74 p.
Supervisor: Mgr. Štěpán Kavan, Ph.D.

Key words: alliance support, Army of the Czech Republic, NATO, member, soldier, military missions

The bachelor thesis deals with the Army of the Czech Republic with a focus on foreign missions. It is in two parts. The descriptive part explores the Army of the Czech Republic, where as another component of the integrated rescue system is deployed in emergencies and crisis situations. It also discusses foreign missions and preparations for them, their history and their present, individual phases and features. It also contains how the citizens of the Czech Republic perceive the missions, how the return takes place and what opportunities members can use for convalescence. The practical part contains qualitative research and describes the perception of foreign missions with the help of a SWOT analysis. Tables based on this analysis are prepared for individual interviews and then, overall, all interviews are verbally evaluated. The aim of this bachelor thesis is to find out how foreign missions are perceived by people that participated in them. Another goal is to provide objective information to the public on this topic.

Obsah

Úvod.....	8
1 Cíl a metodika bakalářské práce	9
2 Armáda České republiky.....	11
3 Zahraniční mise.....	14
3.1 Historie a současnost zahraničních misí Armády České republiky.....	17
4 Příprava a doba před odjezdem vojáka na zahraniční misi.....	21
5 Účast na zahraniční misi a rysy jednotlivých fází.....	23
6 Sociálně psychologické aspekty návratu vojáka z mise.....	25
7 Pohled veřejnosti na zahraniční mise a motivace vojáka pro nasazení.....	27
8 Rehabilitace a benefity pro válečné veterány.....	29
9 Výzkumná část.....	31
9.1 Šetření formou polostrukturovaného rozhovoru	31
10 Vyhodnocení	60
Závěr	69
Seznam použitých zdrojů	70
Seznam zkratk	74

Úvod

Bakalářská práce Činnost Armády České republiky se zaměřením na zahraniční mise se zabývá problémy, které voják prožívá v průběhu, ale také po navrácení z nasazení v zahraničí. Může se diskutovat o špatném začlenění do společnosti, potýkání se s posttraumatickou stresovou poruchou. Kvůli stále přibývajícím bezpečnostním problémům (například boj s terorismem, války) v našem okolí, ale i mimo Českou republiku je toto téma velmi aktuální.

Součástí práce je historie a současnost jednotlivých misí, co příslušník musí splnit, aby mohl být nasazen, jak probíhá příprava, jednotlivé fáze mise, ale také co může po návratu využít pro zotavení. Práce má za cíl obeznámit čtenáře se základními termíny až po autentické výpovědi respondentů, kteří se misí zúčastnili.

Armáda České republiky se účastní zahraničních misí na základě vstupu do Severoatlantické aliance od roku 1990, kde jsou příslušníci vystavováni zátěžovým i stresovým situacím, hrozí jim ohrožení života a zdraví. Na jednotlivé mise bývají nasazeni ve většině případů na šest měsíců, během nichž se stýkají se stejnými lidmi, můžou postrádat soukromí, práce se pro ně stává stereotypní a dost častým problémem bývá ponorková nemoc a konflikty mezi vojáky. Příslušníci jsou na dlouhou dobu odloučení od svých rodin, přátel, partnerů a běžných starostí. Převážně pro rodinu a partnery je odloučení taktéž velmi složité a musí se vypořádat s osamocením a strachem, že se jim dítě/partner nemusí vrátit.

Toto téma si autorka vybrala ještě z jednoho důvodu a tím je fakt, že se pohybuje mezi velkým počtem příslušníků Armády České republiky a chtěla by vyvrátit veřejnosti nepravdivý názor o zahraničních misích, kdy si valná většina společnosti myslí, že vojáci chtějí být nasazeni na misích pouze za účelem financí. Jejich motivací bývá zkušenost a možnost se připravit v „boji“ na obranu České republiky.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Hlavním cílem bakalářské práce je zkoumat vnímání zahraničních misí příslušníky Armády České republiky. Dílčím cílem bakalářské práce je charakterizovat současnou roli Armády České republiky na zahraničních misích, základní funkce, možnosti armády při řešení mimořádných událostí a krizových stavech.

V teoretické části jsou popsány základní údaje o Armádě České republiky a poskytnuty informace o tom, kdy se armáda jako ostatní složka integrovaného záchranného systému nasazuje při mimořádných událostech. Ve zbylé části se autorka zaměřuje na zahraniční mise Armády České republiky, jejich historii, přípravě před nasazením, jednotlivé fáze a rysy, jak mise vnímají občané České republiky, ale také jak probíhá návrat a jaké benefity mohou příslušníci využít k rekonvalescenci. Pro splnění cíle je využita analýza dokumentů, jedná se o jakoukoliv analýzu dokumentů, které nebyly vypracovány za účelem tohoto průzkumu například odborná literatura.¹ Dále je využita syntéza, což je proces neboli myšlenkový postup spojování jednotlivých částí do jednoho celku, kdy se postupuje od jedinečných pojmů k pojmům různé obecnosti.²

V praktické části je pomocí rozhovoru rozebráno vnímání zahraničních misí příslušníky Armády České republiky. K dosažení cílů je použita metoda polostrukturovaného rozhovoru s pěti příslušníky. Autorka určila 16 základních otázek, které souvisejí s tématem a zároveň navazují na teoretickou část práce. Je využit kvalitativní výzkum, což je podle autora Hendla „proces hledání a porozumění založený na různých metodologických tradicích zkoumání daného sociálního nebo lidského problému. Výzkumník analyzuje různé typy textů, informuje o názorech účastníků výzkumu a provádění zkoumání v přirozených podmínkách“.³ Po získání informací byla provedena SWOT analýza pro lepší přehled a vyhodnocení jednotlivých rozhovorů.

---

¹KLUGEROVÁ, Jarmila, Irena PRÁZOVÁ a Tereza VACÍNOVÁ. *Jak vypracovat bakalářskou, diplomovou, rigorózní a disertační práci*. 3., přeprac., vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2010. ISBN 978-80-7452-004-4. s. 28.

²BERKA, Karel. *Analýza a syntéza* [cit. 2022-01-20]. Dostupné z: https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Anal%C3%BDza_a_synt%C3%A9za.

³HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Praha: Portál. ISBN 80-736-7040-2. s. 50.

Tato analýza se používá při zhodnocení faktorů, které ovlivňují úspěšnost organizace či záměru. Rozděluje se na silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby.⁴

---

⁴*SWOT analýza*. In: ManagementMania.com [online]. Wilmington (DE) 2011-2022, 30. 09. 2020 [cit. 23. 02. 2022]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/swot-analyza>

2 Armáda České republiky

Armáda České republiky (*Dále jen „AČR“*) je zřízena zákonem o ozbrojených silách České republiky č. 219/1999 Sb., podle zákona je jejím úkolem připravovat se k obraně České republiky a zasahovat, když dojde k vnějšímu napadení. V případě, že je potřeba pomoc, spolupracuje s ozbrojenými silami z cizích států na základě mezinárodních smluv. Podílí se na činnostech ve prospěch míru a bezpečnosti, a to zejména na zahraničních operacích na udržení míru, záchranných a humanitárních akcích. Armáda také vypomáhá Policii České republiky (*Dále jen „PČR“*) a to v případě, že PČR nemá dostatečné síly a prostředky k zajištění pořádku a bezpečnosti. V tomto případě má dle zákona armáda stejná práva a povinnosti jako Policie. Armáda dále pomáhá při ochraně státních hranic a střežení důležitých objektů při obraně státu. Nasazuje se na likvidační práce při katastrofách či jiných situacích, které ohrožují zdraví, život, majetek.⁵

AČR lze využít na plánovanou pomoc na vyžádání při již zmíněných záchranných či likvidačních pracích jako ostatní složku integrovaného záchranného systému (*Dále jen „IZS“*). Dále ji je možné využít i jako ostatní pomoc složkám IZS, kdy musí být vyžádání od hasičského záchranného sboru dle zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému.⁶ Ačkoliv armáda vypomáhá ostatním složkám IZS, tak mezi ně nepatří, ale při mimořádných událostech je významná a nezastupitelná.⁷

Patří do ozbrojených sil společně s Vojenskou kanceláří prezidenta republiky a Hradní stráží. Armáda je hlavním činitelem realizace obranných cílů České republiky. Je zapojena do integrované vojenské struktury Severoatlantické aliance (*Dále jen „NATO“*), do systému obranného, operačního a civilního nouzového plánování a do společných cvičení a operací.⁸

---

⁵ČESKO. Zákon č. 219 ze dne 14. září 1999. – *Zákon o ozbrojených silách České republiky*. [online]. [cit. 2021-07-20]. Dostupné z: <https://www.fulsoft.cz/33/219-1999-sb-zakon-o-ozbrojenych-silach-ceske-republiky-ve-zneni-ucinnem-k-1-7-2016> §14.

⁶KOUČKÁ, Marta a Bohumír VESELÝ. *Krizové řízení v oblasti obrany státu*. Praha: MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2009. ISBN 978-80-86640-69-3. s. 42.

⁷VILÁŠEK, Josef, Miloš FIALA a David VONDRÁŠEK. *Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století*. 2. vyd. Praha: Karolinum, 2014. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-80-246-2477-8. s. 91.

⁸ŠENOVSKÝ, Michail, Vilém ADAMEC a Zdeněk HANUŠKA. *Integrovaný záchranný systém*. 2. vyd. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2007. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-80-7385-007-4. s. 48.

Musí se připravovat k tomu, aby mohla sama nebo s alianční podporou působit na všechny hrozby vojenského i nevojenského charakteru. Armádu tvoří pozemní, vzdušné a kybernetické síly.⁹ Od roku 2005 Česká republika (*Dále jen „ČR“*) má zcela profesionální armádu. Vojáci, kteří se zúčastnili vojenské služby, tak odešli do civilu v prosinci roku 2004. Poslanecká sněmovna a Senát schválili novelu branného zákona, díky které došlo k zrušení základní a civilní služby.¹⁰

Pozemní síly vytvářejí základ struktury Armády České republiky. Jsou organizované a vybavené tak, aby mohly působit v celé škále operací. Tvoří je bojové síly, síly bojové podpory a síly bojového zabezpečení. V tomto odvětví pracuje přibližně 13 tisíc vojáků z povolání. Jejich hlavním úkolem je příprava sil a prostředků pro zajištění obrany ČR a k plnění mezinárodních závazků. Jsou nasazeni do mezinárodních operací, na které jsou předem připravováni. Vojáci, kteří se účastní zahraničních misí, musí splnit výcvik, aby byli schopni fungovat na 100% na místě nebezpečí. V případě, že se stane živelná katastrofa, tak pozemní síly AČR jsou na vyžádání nasazené na pomoc.¹¹ Také spolupracují se státní správou, místní samosprávou, s představiteli hospodářských subjektů, se školami, institucemi, organizacemi a sdruženími. Pozemní síly se podílejí na projektech a akcích, které jsou určeny pro širokou veřejnost.¹²

Vzdušné síly Armády České republiky zabezpečují obranyschopnost na území České republiky a jejího vzdušného prostoru. Jejich hlavním úkolem je obrana vzdušného prostoru státu. Jsou součástí integrovaného záchranného systému pro pomoc při katastrofách a živelních pohromách. V rámci plnění aliančních závazků NATO a Evropské unie (*Dále jen „EU“*) vymezují jednotky a útvary vzdušných sil část svých sil a prostředků pro přípravu úkolových uskupení ve prospěch mezinárodních operací. Letecké jednotky jsou pravidelně nasazovány v zahraničních operacích.¹³

---

⁹ROUŠAR, Jaroslav. *Česká republika a její profesionální armáda*. Praha: Ministerstvo obrany České republiky, 2006 ISBN 80-727-8312-2. s. 73.

¹⁰ROUŠAR, Jaroslav. *Česká republika a její profesionální armáda*. Praha: Ministerstvo obrany České republiky, 2006 ISBN 80-727-8312-2. s. 75.

¹¹*Velitelství pozemních sil AČR*. [online]. [cit. 2021-07-20]. Dostupné z: <https://www.acr.army.cz/struktura/generalni/poz/velitelstvi-pozemnich-sil-acr-221600/>

¹²ROUŠAR, Jaroslav. *Česká republika a její armáda*. Praha: Ministerstvo obrany České republiky, 2001. ISBN 80-7278-135-9. s. 78.

¹³*Velitelství vzdušných sil AČR* [online]. [cit. 2021-07-20]. Dostupné z: <https://www.acr.army.cz/struktura/generalni/poz/velitelstvi-pozemnich-sil-acr-221600/>.

Speciální síly Armády České republiky jsou samostatným druhem síly, která je určena k provádění zvláštních operací za účelem obrany a bezpečnosti. Těmto silám velí a řídí je Ředitelství speciálních sil. Speciální síly jsou mimořádné v tom, že mají schopnosti rychlého nasazení sil nebo vlivu v ohrožené oblasti státu nebo spojenců, bezpečnosti a národního zájmu. Vyznačují se specifickou strukturou, výběrem osob a materiálu, speciálním výcvikem a schopností plnit úkoly včetně operací v režimu utajeném módu.¹⁴

Kybernetické síly se podílejí na bezpečnosti a obraně ČR v kybernetickém prostoru a informačním prostředí. Pracují nezávisle, společně nebo v součinnosti s pozemními, vzdušnými a speciálními silami. Na taktické úrovni monitorují, plánují, řídí a koordinují operace s podporou strategické komunikace AČR. Kooperují s vojenským zpravodajstvím, s kterým se vzájemně doplňují.¹⁵

---

¹⁴*Speciální síly AČR* [online]. [cit. 2021-07-20]. Dostupné z: <https://specialnisily.army.cz/>.

¹⁵*Velitelství kybernetických sil a informačních operací* [online]. [cit. 2021-07-20]. Dostupné z: <https://www.acr.army.cz/struktura/generalni/poz/velitelstvi-pozemnich-sil-acr-221600/>.

3 Zahraniční mise

Severoatlantická aliance vznikla v roce 1949 a jedná se o dohodu mezi aliančními státy. Členské státy jsou vázány k vzájemné pomoci při určitém ohrožení země, která je součástí NATO. Česká republika vstoupila do NATO dne 12. března roku 1999. V současné době má tato organizace 29 členských států. NATO zaručuje naši bezpečnost, ale zároveň s ní náš stát musí sdílet všechny hrozby a rizika spojené s ostatními členy. Slibuje, že žádný členský stát se nebude muset spolehnout při řešení bezpečnostních úkolů pouze sám na sebe. Aliance pracuje na vytvoření trvalého mírového pořádku v Evropě. Prostředky, kterými NATO zajišťuje svou bezpečnostní politiku, zahrnují udržení vojenské síly proti válce, zajištění účinné obrany a obecně zvládat krize, které jsou spojené s ohrožením bezpečnosti jejích států. Jejím úkolem je ochrana svobody a bezpečnosti všech členů politickými i vojenskými prostředky.¹⁶

V době, kdy se Česká republika stala členem NATO, získala jak výhody z členství, tak i spoustu závazků. Mezi tyto povinnosti mimo jiné patří i spoluúčast příslušníků AČR v zahraničních misích pod NATO. Nyní jsou nasazeny jednotky po celém světě na několika místech a reprezentují armádu a celou naši zemi.¹⁷

Vojáci jsou nasazováni do zahraničních misí na základě vyžádání alianční země, které hrozí určité nebezpečí nebo je přímo v nebezpečí. Vyžádání musí být nejdříve schváleno vládou a poté mohou být potřebné síly nasazeny. Česká republika, jakožto malý stát, se zahraničních misí účastní nadstandardně.¹⁸ Působení v zahraničních operacích může být určitou reakcí na krizovou situaci nebo může být i preventivní. Naše armáda je připravována a cvičena tak, aby mohla zasahovat v možných ohroženích státu a Aliance.¹⁹ Vojenské operace neboli zahraniční mise jsou rozdělovány do dvou kategorií a těmi jsou bojové a nebojové operace.

---

¹⁶Strategie a cíle NATO. *Ministerstvo obrany České republiky* [online]. [cit. 2021-07-28]. Dostupné z: <https://www.mocr.army.cz/nato/strategie-a-cile-nato-133/>.

¹⁷MAJER, Petr. *Armáda České republiky a zahraniční mise*. Praha: Ministerstvo obrany České republiky - Agentura vojenských informací a služeb, 2003. Edice vojenského profesionála. ISBN 80-727-8183-9. s. 3.

¹⁸RAŠEK, Antonín, Balabán MILOŠ a Karaffa VLADIMÍR. *Vývoj bezpečnostní politiky a strategie ČR v období 1990-2009* [online]. [cit. 2021-07-28]. Dostupné z: <https://www.vojenskerozhledy.cz/kategorie-clanku/bezpecnostni-a-obrana-politika/vyvoj-bezpecnostni-politiky-a-strategie-cr-v-obdobi-1990-2009>.

¹⁹BALABÁN, Miloš a Libor STEJSKAL. *Kapitoly o bezpečnosti*. 2., změn. a dopl. vyd. Praha: Karolinum, 2010. ISBN 978-80-246-1863-0. s. 136.

Bojové operace jsou operace, ve kterých se dvě strany snaží dosáhnout svých cílů bojem. Každá ta operace má jinou intenzitu a probíhá v jiné škále bojových činností. Intenzita se rozlišuje podle toho, kolik je nasazených sil do operace a s jakými prostředky. Mohou probíhat jak za války, tak i v průběhu neválečných operací. Bojové operace se rozdělují dále na útočné operace a obranné operace. Útočné operace jsou základní formou bojové operace. Obranné operace mají za cíl předejít ozbrojenému útoku proti územní, politické nezávislosti a bezpečnosti státu. Hlavním cílem je zastavit útok protivníka a jeho útočné možnosti, udržet životně důležité prostory a vytvořit podmínky pro následnou útočnou činnost nebo ukončení konfliktu.²⁰

Do nebojových operací patří zejména stabilizační a mírové operace. Cílem těchto operací může být posílení mírových vztahů, odstranit potencionální účastníky možného vznikajícího konfliktu a připravit se na jeho případné řešení. Úlohou armády může být vojenské mírové nasazení nebo nasazení do operace podpory míru k omezení konfliktu mezi zneprátenými stranami s cílem zabránit rozšiřování násilí, potlačit násilí, které již propuklo, zmírnit napětí mezi soupeřícími účastníky konfliktu a prosadit návrat k mírové spolupráci.²¹

Vojenské operace se rozdělují také na operace kolektivní obrany podle článku 5 Washingtonské smlouvy, což jsou společné operace vedené v souladu s tímto článkem na obranu společného prostoru členských zemí Aliance. Mají vysokou i nízkou intenzitu. Mohou být vedeny s použitím nebo bez použití některých speciálních druhů zbraní, převážně zbraní hromadného ničení. Operace s vysokou intenzitou jsou spojovány s rozsáhlými dopady na civilní obyvatelstvo. Operace kolektivní obrany nízké intenzity, mohou být vedeny s cílem zničit nebo neutralizovat síly protivníka.²²

A poté jsou rozdělovány na operace kolektivní obrany mimo článek 5 Washingtonské smlouvy. Jedná se o operace, kterými se řeší krizové situace. Součástí jsou politická, vojenská a civilní opatření, která jsou zahájena a vedena podle zásad mezinárodního práva. Mají za cíl zabránit a ukončit konflikt nebo vyřešit krizový stav.

---

²⁰*Doktrína Armády České republiky* Praha: Ministerstvo obrany České Republiky, 2010 [online]. [cit. 2021-07-28]. Dostupné z: https://www.unob.cz/fvz/struktura/k302/Documents/Doktrina_ACR.pdf. s. 30.

²¹*Doktrína Armády České republiky* [online]. Praha: Ministerstvo obrany České Republiky, 2010 [cit. 2021-07-28]. Dostupné z: https://www.unob.cz/fvz/struktura/k302/Documents/Doktrina_ACR.pdf. s. 30.

²²*Doktrína Armády České republiky* [online]. Praha: Ministerstvo obrany České Republiky, 2010. [cit. 2021-07-28]. Dostupné z: https://www.unob.cz/fvz/struktura/k302/Documents/Doktrina_ACR.pdf. s. 31.

Tyto operace mohou zahrnovat podporu civilních organizací, ale zároveň může jít o operace na podporu míru nebo bojovou operaci prováděnou koalicí států. Dále také o zmírňování nebo odstraňování následků katastrof, humanitární operace nebo pátrací a záchranné operace. Operace k řešení krizových situací jsou obvykle prováděny ve spolupráci s civilními vládními a nevládními organizacemi pod mezinárodním politickým vedením a kontrolou obvykle Rady bezpečnosti Organizace spojených národů (*Dále jen „OSN“*).²³

Mírové operace se rozdělují do šesti skupin – udržení míru, vynucení míru, budování míru, vytváření míru, prevence konfliktů a humanitární operace. Který druh mírové operace bude použit a v jakém politickém rámci bude operace vedena, vychází z politického rozhodnutí a aktuální situace v bezpečnostním prostředí., *„V současné době je mírová operace používána jako termín sloužící k obecnému označení širokého spektra civilních a vojenských činností, které se uskutečňují v rámci prevence vzniku, eliminace existujících krizí.“* Jedná se o operace, při kterých jsou používány diplomatické, civilní a vojenské prostředky podle zásad a principů Charty OSN. Jsou to operace politické, realizované s využitím integrovaných vojenských struktur a vojenských schopností Aliance a partnerů.²⁴ Na zahraniční mise jsou vojáci nasazeni ve většině případů na 6 měsíců s tím, že je možné misi prodloužit nebo zkrátit.

Když se dělá nábor vojáků, kteří chtějí na zahraniční operaci, tak se nejdříve musí dostavit k předběžnému pohovoru s budoucím velitelem mise. Bude jim oznámeno, na jaké pozici by mohli působit. Další povinností je odevzdat žádost o vyslání do zahraniční mise na oddělení, které se zabývá misemi. Toto oddělení žádost odešle ke schválení vyššímu stupni.²⁵

---

²³*Doktrína Armády České republiky* Praha: Ministerstvo obrany České Republiky, 2010. [online] [cit. 2021-07-30]. Dostupné z: https://www.unob.cz/fvz/struktura/k302/Documents/Doktrina_ACR.pdf. s. 32.

²⁴KOSECOVÁ J. ZŮNA J.: *Pojmový aparát mírových operací a jejich vymezení v doktrínálních dokumentech Armády České republiky* [online]. [cit. 2021-07-30]. Dostupné z: <https://vojenskerozhledy.cz/kategorie-clanku/teorie-a-doktriny/pojmovy-apat-mirovych-operaci-a-jejich-vymezeni-v-doktrinalnich-dokumentech-armady-ceske-republiky>.

²⁵MAJER, Petr. *Armáda České republiky a zahraniční mise*. Praha: Ministerstvo obrany České republiky - Agentura vojenských informací a služeb, 2003. Edice vojenského profesionála. ISBN 80-727-8183-9. s. 50.

Pozice, na které jsou příslušníci nasazeni před začátkem mise, se v průběhu mohou změnit na základně neočekávaných situací. Pokud voják má za úkol vykonávat práci v oblasti taktiky ve voze, ale je například potřeba jeho účasti při zásahu nepřítelů jinde, tak je povinen poskytnout pomoc, ačkoliv jeho původní pozice byla jiná.²⁶

3.1 Historie a současnost zahraničních misí Armády České republiky

Čeští vojáci jsou do mírových misí zapojováni již spoustu let. Počátky sahají k roku 1990 a pokračují až do dnes.²⁷ Na konci roku 1990 Česká a Slovenská Federativní Republika (*Dále jen „ČSFR“*) nasadila do mnohonárodních sil protiirácké koalice speciální protichemickou jednotku. ČSFR vyslalo do Perského zálivu 169 vojáků na základě dohody s vládou Saúdské Arábie, kde působili přibližně 4 měsíce v operacích „Pouštní štít“ a „Pouštní bouře“.²⁸

Další operace, které se účastnila ČSFR, byla UNPROFOR (United Nations Protection Force) na území bývalé Jugoslávie. Jednotka, která byla nasazena do této mise, měla podmínku splnit přípravu. Příprava se konala ve výcvikovém středisku mírových sil OSN v Českém Krumlově. Vojáci začali operovat od dubna 1992 na území Chorvatska v oblasti Republiky Srbská Krajina. ČSFR se roku 1993 rozdělila na Českou republiku a Slovenskou republiku. Tři měsíce po rozdělení zde plnil úkol samostatný prapor mírových sil OSN Armády České republiky.²⁹ Na tuto operaci navázala operace další a to byla UNCRO (United Nations Confidence Restoration Operation).³⁰

---

²⁶SULLIVAN, D., COLBERT, E., COWLEY, J., *Mission Resilience for Future Army Tactical Networks. RESILIENCE WEEK 2018*, Denver, USA. WOS:000462075400002. ISBN978-1-5386-6913-6. s. 11.

²⁷ROUŠAR, Jaroslav. *Česká republika a její profesionální armáda*. Praha: Ministerstvo obrany České republiky, 2006 ISBN 80-727-8312-2. s. 131.

²⁸Ministry of Defence. *Czech Soldiers in Bosnia and Herzegovina in NATO-led peacekeeping operations*. Prague: Ministry of Defence of the Czech Republic, 2002. ISBN 80-7278-156-1. s. 9.

²⁹Ministry of Defence. *Czech Soldiers in Bosnia and Herzegovina in NATO-led peacekeeping operations*. Prague: Ministry of Defence of the Czech Republic, 2002. ISBN 80-7278-156-1. s. 9.

³⁰JANOUŠEK, Petr. *Čeští vojáci v novodobých zahraničních operacích, seznam jednotlivých misí*. Vojenský historický ústav [online]. [cit. 2021-08-15]. Dostupné z: <http://www.vhu.cz/historie-zahranicnich-operaci-nasi-armady-nyni-prehledne-a-komplexne-na-webu-vhu/>.

Po podepsání Daytonské mírové dohody (Všeobecná rámcová mírová dohoda) se jednotky OSN UNPROFOR proměnily v mnohonárodní mírové Implementační síly – IFOR (Implementation Force). Měly za úkol monitorovat činnost zneprátelených skupin, pomáhaly při organizaci voleb v Bosně a Hercegovině. Této operace se zúčastnilo přibližně 850 vojáků.³¹

Od roku 1996 až do roku 2004 čeští vojáci působili na misi SFOR (Stabilisation Force), která navazovala na budování bezpečného prostředí v Bosně a Hercegovině. Na této operaci se osmkrát prostřídaly české jednotky. Tvořily je velitelství kontingentu, štáby SFOR, mechanizovaný prapor, vrtulníkový obřad. Celkem operacemi IFOR/SFOR a SFOR II prošlo přibližně 6 300 vojáků. V roce 1999 byla nasazena 6. polní nemocnice do Albánie, kde poskytovala pomoc kosovským uprchlíkům. Tato operace se jmenovala AFOR (Albania Force). Zde bylo nasazeno 100 českých vojáků.³²

Další operace, kde bylo nasazené české vojsko, byla KFOR (Kosovo Force). KFOR byla první operací po vstupu ČR do NATO. Proběhla v roce 1999 na území Kosova, až do roku 2013 se jí zúčastnilo přes 7 000 vojáků. V roce 2005 příslušníci AČR poprvé řídili ostatní zahraniční vojáky. Jejich úkolem na misi KFOR bylo vytvářet bezpečné prostředí v zemi, obnovit důvěru mezi etnickými skupinami. I v dnešní době se na velení operace podílí čeští vojáci.³³

První mírová operace byla roku 2002 v Afghánistánu a jmenovala se ISAF (International Security Assistance Force). Nasazené zde byly polní nemocnice, které poskytovaly zdravotní pomoc občanům v Kábulu, ale i členům ISAF. Nově vzniklo zřízení provinčních rekonstrukčních týmů (*Dále jen „PRT“*), jejichž úkolem bylo pomáhat afghánské vládě, rekonstruovat zemi a pomáhat jak s ekonomickým, tak i sociálním rozvojem.

---

³¹JANOUSĚK, Petr. *Čeští vojáci v novodobých zahraničních operacích, seznam jednotlivých misí*. Vojenský historický[online]. [cit. 2021-08-15]. Dostupné z: <http://www.vhu.cz/historie-zahranicnich-operaci-nasi-armady-nyni-prehledne-a-komplexne-na-webu-vhu/>.

³²JANOUSĚK, Petr. *Čeští vojáci v novodobých zahraničních operacích, seznam jednotlivých misí*. Vojenský historický[online]. [cit. 2021-08-15]. Dostupné z: <http://www.vhu.cz/historie-zahranicnich-operaci-nasi-armady-nyni-prehledne-a-komplexne-na-webu-vhu/>.

³³JANOUSĚK, Petr. *Čeští vojáci v novodobých zahraničních operacích, seznam jednotlivých misí*. Vojenský historický [online]. [cit. 2021-08-15]. Dostupné z: <http://www.vhu.cz/historie-zahranicnich-operaci-nasi-armady-nyni-prehledne-a-komplexne-na-webu-vhu/>.

Vojáci se snažili zlepšit životní podmínky v Afghánistánu – dostat školství, lékařství atd. na lepší úroveň. Mezi jejich náplň práce také patřila likvidace nastražených výbušných zařízení, cvičení místní policie a armády. Operace ISAF skončila v roce 2013.³⁴

Vláda ČR se rozhodla zřídit a vést PRT v afghánské provincii Lógar. Přípravu mise vedlo Ministerstvo obrany ČR a Ministerstvo zahraničních věcí ČR. Jedná se o specializovanou jednotku, ve které spolupracují civilní experti a vojáci. Jejich cílem a úkolem je zvýšit bezpečnost a stabilitu, vypomáhat finančně a organizačně s válkou. Podporují vládu v provincii, spolupracují s místními bezpečnostními složkami včetně pomoci realizace humanitárních projektů. Vojáci jsou v každodenním kontaktu s vesničany, okresní správou a správou provincie.³⁵

Nejdůležitější činností bylo obnovit místní zemědělství a školit hospodáře – sběr mlíka (chovatelům byly zakoupeny konve), distribuce pšenice. Dále se rozvíjely nemocnice, jelikož v celé provincii byly pouze tři a nedostatek lékařů. Český tým poskytl sanitky, solární panely, zdravotnické vybavení, dodávku vody, chlór na dezinfekci studny. Za pomoci PRT vznikly dvě školy pro dívky, jelikož jejich studium dříve probíhalo ve stanech nebo venku. Jejich úkolem bylo i opravit policejní stanoviště, které bylo v nebezpečném stavu, bez elektřiny. Taktéž jim bylo nakoupeno vybavení v podobě dalekohledů, škrtidla na zastavení krvácení, pojízdná cisterna na vodu. PRT zahájil svou činnost v březnu roku 2008, kde se členové civilní části střídají po roce a vojáci po šesti měsících.³⁶

Podle OSN v Afghánistánu mají ženy nulová práva. Většina z nich nemá nárok si zajít k lékaři a desetitisíce z nich umře během těhotenství či po porodu. Věk, kterého se ženy v tomto státě dožívají, je průměrem 43 let, což je horší než v africkém státě. Každá druhá žena je negramotná. PRT propaguje kampaně na podporu ženských práv a zajišťuje distribuci základního vybavení pro domácnost nejchudších.³⁷

---

³⁴PROCHÁZKA, Jan. *10 years of the Czech Republic's membership in NATO*. Praha: Ministry of Defence of the Czech Republic, 2009. ISBN 978-80-7278-492-9. s. 78.

³⁵HYNEK, Nik, Jan EICHLER a Lubomír MAJERNÍK. *Konflikt a obnova v Afghánistánu: kontext, prostředí a zájmy*. Praha: Ústav mezinárodních vztahů, 2012. ISBN 978-80-87558-06-5 s. 110-111.

³⁶SLÁDEK, Ota. *Afghánská mise Lógar*. Praha: Andplay, 2011. ISBN 80-903749-2-1. s. 16-17.

³⁷ČERNÝ, Michal. *Cesta vojáka: příběh českého výsadkáře: od výcviku po zahraniční mise*. Brno: CPRESS, 2017. ISBN 978-80-264-1519-0. s. 197-198.

V současné době se AČR účastní převážně mírových operací, a to mise v Pobaltí (eFP), PRT LÓGAR v Afghánistánu (Resolute Support), Mali, Irák, Sinaj (operace MFO) „Cílem zahraničních misí je stabilizovat neklidné oblasti, vojáci AČR tam přispívají k ochraně ČR před terorismem a nelegální migrací. Výhodou nasazení českých vojáků na zahraničních misích je dobrá pověst partnera v rámci NATO, EU i OSN. Nasazení nijak nesnižuje ani neomezuje schopnost AČR k řešení krizových situací na našem území“ Zmiňuje ministr obrany Lubomír Metnar. Do budoucna je v plánu nasazovat vojáky do současných míst, ale v menším počtu.³⁸

---

³⁸PEJŠEK, Jan. *Vláda schválila působení v misích v letech 2021 a 2022 s výhledem na rok 2023*. Ministerstvo obrany [online]. [cit. 2021-08-15]. Dostupné z: <https://www.mocr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/vlada-schvalila-pusobeni-v-misich-v-letech-2021-a-2022-s-vyhledem-na-rok-2023-220983/>.

4 Příprava a doba před odjezdem vojáka na zahraniční misi

Přibližně 9 měsíců před odletem do mise se dělá výběrové řízení vojáků, kteří chtějí být nasazeni na zahraniční misi. Musí splnit zdravotní a psychické testy, individuální přípravy jednotlivce a výcviky jednotky, závěrečné kontroly připravenosti jednotky. Měsíce před misí jsou pro každého vojáka velmi složité a hektické. Pro vojáky je nepříjemné oznamovat informaci o odjezdu rodině či partnerkám, ačkoliv vědí, že je to jejich náplň práce, nemusejí se s tím smířit. Mají o svého syna či partnera strach, tudíž to není jen příprava na misi, ale i na odloučení, organizování věcí jako jsou administrativní záležitosti – plné moci, závěti, práva k bankovnímu účtu, placení poplatků. Voják před svým odjezdem přemýšlí tak, aby vše bylo zajištěno pro případ, že by se už nikdy nevrátil z důvodu úmrtí.³⁹

Kvůli médiím mají rodiny vojáků v mnoha případech zkreslené informace o tom, jak daná země, kam vyjíždí, vypadá. Při výběru osob, které budou nasazeny do mise, jsou důležité dva faktory. Prvním faktorem je, zda je dotyčný voják spolehlivý a odborně způsobilý. Druhým faktorem je to, aby příslušníci byli vybráni tak, že vytvoří dobrý a zdatný kolektiv.⁴⁰

Budou spolu 24 hodin denně minimálně 6 měsíců v kuse, tudíž si musí rozumět. Je samozřejmé, že nějaké neshody mezi nimi za tu dobu nastanou, ale nesmí to být přes určitou hranici, kdy by to mohlo ohrozit všechny zúčastněné. Devítiměsíčním obdobím před nasazením do mise se uskutečňují samotné vojenské přípravy, které se rozdělují na dvě části. První část je příprava jednotlivce a do druhé části patří secvičení jednotky jako celku. Každá příprava je individuální a je zaměřena na specifika určitého bojiště dané země. Výcvik je dělán tak, aby se co nejvíce podobal podmínkám v místě nasazení. Cvičí se modelové situace a rozsáhlé scénáře, kterými voják zjistí, co ho například v Afghánistánu bude čekat.⁴¹

---

³⁹STEHLÍK, Pavel. *Já, voják v Afghánistánu: vzpomínky českých veteránů*. Brno: CPress, 2017. ISBN 978-80-264-1431-5. s. 51-52.

⁴⁰STEHLÍK, Pavel. *Já, voják v Afghánistánu: vzpomínky českých veteránů*. Brno: CPress, 2017. ISBN 978-80-264-1431-5. s. 52.

⁴¹STEHLÍK, Pavel. *Já, voják v Afghánistánu: vzpomínky českých veteránů*. Brno: CPress, 2017. ISBN 978-80-264-1431-5 s. 53.

Secvičení jednotky je velmi důležité. Na misi nevyjíždí příslušníci pouze z jednoho útvaru, tudíž je potřeba je před odjezdem seznámit a zároveň je vycvičit tak, aby byli schopni spolu fungovat v místě nasazení.⁴²

Připravují se na různé typy incidentů (napadení základny), hledání patrol jak za chůze, tak ve vozidle. Kontakty na protivníka slabého i silného (slabý protivník od silného se odlišuje dle počtu použitých zbraní). Největší část výcviku vyplňuje zdravotnický kurz.⁴³

Voják musí splnit mnoho odborných kurzů, školení, topografie, zbraně hromadného ničení, techniky přežití v zajetí a útěku, přípravu proti improvizovaným výbušným systémům. Také musí být připraven na sebevražedné atentátníky, potlačování demonstrací a davů. Je potřeba, aby voják byl v neustálém střehu, protože nepřítel si nevybírá čas a místo, kdy provede nějaký útok. Musí se nacvičovat i to, jak vyjednávat s různými vedoucími vesnic a provincií.⁴⁴ Každý voják má přípravu v podstatě jinou, záleží na tom, na jaké pozici do mise pojedje. Např. zdravotník bude mít jinou přípravu, než střelec operátor.⁴⁵

---

⁴²STEHLÍK, Pavel. *Do temnoty: zpověď českého vojáka v Afghánistánu*. Brno: CPress, 2014. ISBN 978-80-264-0515-3. s. 71.

⁴³ČERNÝ, Michal. *Cesta vojáka: příběh českého výsadkáře: od výcviku po zahraniční mise*. Brno: CPress, 2017. ISBN 978-80-264-1519-0. s. 36-37.

⁴⁴STEHLÍK, Pavel. *Já, voják v Afghánistánu: vzpomínky českých veteránů*. Brno: CPress, 2017. ISBN 978-80-264-1431-5. s. 53-56.

⁴⁵STEHLÍK, Pavel. *Já, voják v Afghánistánu: vzpomínky českých veteránů*. Brno: CPress, 2017. ISBN 978-80-264-1431-5. s. 53-56.

5 Účast na zahraniční misi a rysy jednotlivých fází

Účast na zahraniční misi má formu vzájemného působení člověka a situace. Vojáci musí brát v úvahu pravděpodobné změny, negativní vlivy, s rozumem využívat zbraně a prostředky, ale především musí brát v úvahu svoje psychické a fyzické kvality. Každá činnost, která se na misi odehrává, tak se spojuje s řešením složitých úkolů spojených s ohrožením života, velkými škodami, ztrátami na lidech, strádáním a těžkostmi různého druhu. Účast na misi není náročná pouze fyzicky, ale také psychicky. V podstatě každá aktivita je prováděná pod určitým stresem. Když voják ve své představě nedocení nebo přecení situaci, jeho prožívání této situace v každém případě negativně ovlivní proces i výsledky jeho činnosti a celé jednotky.⁴⁶

Podle paní Dziakové, která je vojenskou psycholožkou, má mise čtyři fáze. První fáze se nazývá adaptace a trvá přibližně od prvního až do šestého týdne. V této době voják poznává místo, kde bude trávit svůj čas na misi, kolegy a organizaci života celé jednotky. Jak autor již zmínil, tak v tomto prostředí není nikdo a nikdy na 100% v bezpečí, tudíž si musí zvykat i na to, že například na toaletu se chodí ve více lidech, nemá žádné soukromí a musí omezovat své osobní potřeby. Mnoho vojáků, kteří vyjíždí na misi, si neuvědomují, že jsou v zemi jiné kultury, zvyků a musí se přizpůsobit i tomu, což pro mnoho z nich je nejnáročnější situace.⁴⁷

Při nasazení na misi je i relativně spousta volného času, kdy se vojáci mohou věnovat svým aktivitám – číst knihy, vzdělávat se, cvičit, koukat na filmy, ... v případě, že se najde jedinec, který ve volném čase nedělá nic a přemýšlí nad tím, co se děje doma či co mu hrozí, tak je náchylnější k obtížnější adaptaci na prostředí mise. První okamžiky při doletu například do Afghánistánu jsou nejvíce obtížné, plné očekávání a údivu – žádná zeleň, teplý a extrémně prašný vzduch.⁴⁸

Druhá fáze je normalizace. Probíhá od šestého až do dvanáctého týdne. Pro tuto fázi je typické vysoké pracovní nasazení, minimální konfliktnost mezi vojenskými jednotkami i na úrovni partnerských a rodinných vztahů, minimální chybnost v pracovním výkonu.

---

⁴⁶TIMKO, Ján. *Voják v psychické zátěži*. Praha: Naše vojsko, 1986. s. 78-80.

⁴⁷DZIAKOVÁ, Olga. *Vojenská psychologie*. Praha: Triton, 2009. Psyché (Triton). ISBN 978-80-7387-156-7. s. 370-371.

⁴⁸STEHLÍK, Pavel. *Já, voják v Afghánistánu: vzpomínky českých veteránů*. Brno: CPress, 2017. ISBN 978-80-264-1431 s. 63-65.

V případě, že některý z vojáků musí řešit v této době nějaké partnerské problémy, tak ve většině případů to není dopadem mise, ale jsou to problémy dlouhodobé. Jedná se v podstatě o nejkolidnější část mise – vojáci už jsou relativně na místo přizpůsobeni, ale zároveň tam nejsou tak dlouho, aby měli stav vyhoření.⁴⁹

Třetí fáze probíhá mezi čtvrtým a pátým měsícem a nazývá se stereotypie. V této době je velmi časté, že dochází ke stereotypu či ponorkové nemoci. Práce, kterou tam vojáci vykonávají se stane rutinou a považují to ve většině případech za to, že jiný život než ten, který se odvíjí na misi, už není. Za uběhlou dobu ví, co je každý den přibližně bude čekat, dokonce i to, co například bude k snídani a žijí v tom, že už je nic nemůže překvapit (vyjma nějakého útoku). Věci, které určité vojáky nějakým způsobem štvaly, ale zvládli je přecházet, tak ve většině případech vyvrcholí do nějakého slovního konfliktu. Něco, co jim připadalo na začátku mise vtipné, se tak stává unavujícím, protivným a zlozvyky, které se zdály být tolerovatelnými, jsou nesnesitelné. Ve většině případů se to děje mezi osobami, které jsou společně na pokoji a tím pádem jediné řešení je se jim vyhýbat a navazovat kontakt mezi jinými vojáky. Dalším velkým problémem je nedostatek intimity a osobního prostoru, který každý potřebuje. Jsou tu i časté problémy ze strany rodiny v případě, že spolu často komunikují a to z důvodu, že se na misi odehrává to samé, příslušník nesebírá nové zážitky, které by mohl sdělovat, tudíž přicházejí na řadu typické otázky (Jak se máš? Jaké je počasí? Co jsi dělal? Co děti?), které se brzy stanou omšelé pro obě strany.⁵⁰

Poslední fáze je šestý měsíc mise. Zde už nejsou jiné myšlenky než pocity toho, že pojedou domů. Mohou nastat i pocity obavy, zda se zvládne zpátky začlenit do společnosti. Poslední měsíc bývá velmi kritický. Voják žije s pocitem, že už svou práci dělá stoprocentně a není možné, aby pochybil. Opak je pravdou. V této části mise se děje největší chybovost, díky které velmi často dochází k tragickým nehodám či úmrtím.⁵¹

---

⁴⁹DZIAKOVÁ, Olga. *Vojenská psychologie*. Praha: Triton, 2009. Psyché (Triton). ISBN 978-80-7387-156-7. s. 371-372.

⁵⁰DZIAKOVÁ, Olga. *Vojenská psychologie*. Praha: Triton, 2009. Psyché (Triton). ISBN 978-80-7387-156-7. s. 372-373.

⁵¹DZIAKOVÁ, Olga. *Vojenská psychologie*. Praha: Triton, 2009. Psyché (Triton). ISBN 978-80-7387-156-7. s. 375.

6 Sociálně psychologické aspekty návratu vojáka z mise

Návrat vojáka z mise není zcela jednoduchý. Může se vyskytnout mnoho komplikací. Například si nebude vědět rady, jak se zpátky začlenit mezi své blízké, protože trávil dlouhou dobu pouze mezi vojáky v nebezpečném prostředí a každý jeho krok pro něj mohl být hrozbou. V mnoha případech trvá delší dobu, než si zvykne na to, že je v bezpečnějším prostředí, že jakákoliv hlučná rána neznamena problém. Také si musí uvědomit, že po návratu už nevystupuje v civilu jako voják, že nemá u sebe zbraň a už nenese zodpovědnost nad životem a smrtí ostatních. „*S koncem mise končí i vojenská moc, zvyk řešit konfliktní situace demonstrací síly, život organizovaný vnější autoritou a pravidly.*“ Každý voják se srovnává se svým návratem po svém, ale ani jednoho z nich nemine adaptace na civil.⁵²

Mezi první věci, které vojáka po příletu do České republiky čekají, je vyšetření zdravotní, psychologické vyšetření a pohovor s psycholožkou. Podle autora Michala Černého, který se zúčastnil mise již čtyřikrát, následuje po návratu z mise dovolená, kde ve většině případů žádný psychický problém nenastane, ale voják si vše začne uvědomovat až v době, kdy mu dovolená skončí.⁵³ Začlenění do běhu normálního života může zkomplikovat vracení vzpomínek z místa mise. Po návratu na kasárny vojáci bývají kritičtější k určitým činnostem a povinnostem. Vojenské mise je poznamenávají jak z pozitivního hlediska (zkušenosti, dovednosti, postoj k práci), tak i z toho negativního.⁵⁴

Krátce před návratem z mise či během návratu voják, ale i jeho rodina, může pociťovat obavy z toho, jak to bude probíhat. Obavy mohou být i v případě, že se nejedná o první misi, tudíž ani o první návrat. Stejně tak jako každá mise probíhá jinak, tak i návrat může být odlišný.

---

⁵²DZIAKOVÁ, Olga. *Vojenská psychologie*. Praha: Triton, 2009. Psyché (Triton). ISBN 978-80-7387-156-7. s. 376.

⁵³ČERNÝ, Michal. *Cesta vojáka: příběh českého výsadkáře: od výcviku po zahraniční mise*. Brno: CPRESS, 2017. ISBN 978-80-264-1519-0. s. 48.

⁵⁴DZIAKOVÁ, Olga. *Vojenská psychologie*. Praha: Triton, 2009. Psyché (Triton). ISBN 978-80-7387-156-7. s. 377-378.

Je potřeba, aby rodina a ani voják nikam nespěchali, nesnažili se dohnat čas, přijali fakt, že ten druhý se mohl po takové dlouhé době změnit. V mnoha případech voják odjíždí na misi v době, kdy se mu ve vlastním životě (např. ve vztahu) nedaří a očekává, že se problém po návratulepší – opak je pravdou.⁵⁵

Dost časté také je, že mise vojákovi způsobí posttraumatickou stresovou poruchu (*Dále jen "PTSP"*). PTSP je duševní porucha, která vzniká určitým traumatem, které vyvolává symptomy této poruchy. Rozděluje se do dvou kategorií. V první kategorii je akutní, kdy tato porucha nastane přímo po prožití určitého traumatu a je vyléčitelná. Do druhé kategorie patří chronická a ta může nastat delší dobu po určité události a je neléčitelná a člověk se musí s touto poruchou naučit žít.⁵⁶

---

⁵⁵Zahraniční operace. *Psychologická služba AČR* [online]. [cit. 2021-08-30]. Dostupné z: <https://www.psychologove.army.cz/zahranicni-operace>.

⁵⁶ZÍMOVÁ, Lucie. *Posttraumatická stresová porucha* [online]. [cit. 2021-08-30] Dostupné z: <https://www.pharmanews.cz/clanek/posttraumaticka-stresova-porucha-2/>.

7 Pohled veřejnosti na zahraniční mise a motivace vojáka pro nasazení

Každý občan má jiný názor na nasazení českých vojáků do zahraniční mise. Lidé jsou si vědomi toho, že je potřeba zvyšovat globální bezpečnost a bezpečnost ČR, zároveň nasazení vojáků naší země pro občany znamená možné riziko pro vnitrostátní bezpečnost. Zahraniční mise jsou pro Českou republiku velmi finančně náročné a občané si myslí, že tyto náklady jsou vynaloženy zbytečně.⁵⁷ Mnoho lidí žije v tom, že vojáci vyjíždí do zahraničí pomáhat aliančním státům jen z důvodu finanční odměny, což vyvrací jak autor Michal Černý, tak i Pavel Stehlík, kteří se již několikrát misí zúčastnili. „*Vždyť to je to, proč tuhle práci děláme. Chceme jezdit na mise, uplatňovat nabitě zkušenosti z výcviku a dělat práci, na kterou se připravujeme v republice. Chceme pomáhat.*“⁵⁸ Zmínil ve své knize autor Michal Černý.

Je samozřejmé, že se mezi vojáky najde někdo, kdo jede na zahraniční misi jen z důvodu financí, avšak podle autora je sobecké, aby si veřejnost myslela, že to platí u všech. Stejně jako každý chce stoupat ve své kariéře, tak to chce i voják a zahraniční mise je pro něj dobrou možností. Mise pro něj znamená profesní vrchol. Využije to, na co se v mnoha případech i několik let připravoval a zúročí dřinu, kterou musel vynaložit. „*Pro někoho je účast v misi logické vyústění smyslu vojenské služby, pro jiného pragmatický krok vpřed v kariéře vojáka. Mise prověřuje kvalitu vojáka.*“ Zmínil autor Stehlík.⁵⁹

Občané ČR více preferují a respektují humanitární mise, které jsou součástí mírových misí. V humanitárních misích se pomáhá uprchlíkům, ochraňují se civilisté, dělá se výstavba škol, zdravotní pomoc a celkově se rekonstruuje poškozená země. Vojáci, kteří se již zahraniční mise zúčastnili nebo mají v plánu se jí účastnit, jsou často dotazováni, z jakého důvodu chtějí podstoupit takové nebezpečí, které jim může vzít život.

---

⁵⁷KARAFFA, Vladimír, Miloš BALABÁN a Antonín RAŠEK. *Vývoj bezpečnostní politiky a strategie ČR v období 1990-2009*. Vojenské rozhledy [online]. ISSN 2336-2995. [cit. 2021-09-10]. Dostupné z: <https://www.vojenskerozhledy.cz/kategorie-clanku/bezpecnostni-a-obrana-politika/vyvoj-bezpecnostni-politiky-a-strategie-cr-v-obdobi-1990-2009>.

⁵⁸ČERNÝ, Michal. *Cesta vojáka: příběh českého výsadkáře: od výcviku po zahraniční mise*. Brno: CPress, 2017. ISBN 978-80-264-1519-0. s. 35.

⁵⁹STEHLÍK, Pavel. *Já, voják v Afghánistánu: vzpomínky českých veteránů*. Brno: CPress, 2017. ISBN 978-80-264-1431-5. s. 49-50.

V podstatě každý člověk, který vstoupil do armády, má sen být alespoň jednou nasazen v misi. V některých případech to bývá pouze z finančního důvodu, ale je to ojedinělé. Typickým důvodem pro výjezd je, aby příslušníci užili zkušenosti, které za délku služby nabyli. Motivace bývá různá, ale u většiny z nich se v určitých věcech shoduje – získání nových zkušeností, pomoc lidem, kteří to potřebují. Dále i pro pocit, že někomu pomohli jménem našeho státu a jsou na to hrdí. Opakovaně do mise vyjíždění z důvodu buď finančního, jak již bylo zmíněno, anebo se také mohou nacházet ve svém životě v komplikovaném období, kdy je pro ně lepší před realitou utéct. Problémy se týkají buď práce, rodiny či nespokojenosti v sobě samém. V tomto případě je pro ně mise vysvobozením, oddálí řešení konfliktů a také to mohou brát jako řešení samotného konfliktu. Na misi je velký adrenalin, který vojáky láká. Dalším důvodem může být organizovaný život, který tam je (mají vyprané oblečení, uvařeno, čas na své koníčky).⁶⁰

---

⁶⁰DZIAKOVÁ, Olga. *Vojenská psychologie*. Praha: Triton, 2009. Psyché (Triton). ISBN 978-80-7387-156-7. s 391.

8 Rehabilitace a benefity pro válečné veterány

Označení „váleční veteráni“ je ustanoveno zákonem 170/2002 Sb., O válečných veteránech. Jedná se o občana České republiky, který je příslušníkem AČR a konal službu. Služba trvala minimálně 90 dní v zahraničí v místě ozbrojeného konfliktu, jinou misi než v ozbrojeném konfliktu, která trvala nejméně 360 dnů v souhrnu. Dále jím může být osoba, která byla zaměstnaná v ústředním orgánu státní správy, bezpečnostního sboru a plnila úkoly v místě ozbrojeného konfliktu či jiné zahraniční misi. Mezi válečné veterány patří i lidé, kteří byli součástí národního boje za osvobození v roce 1939 až 1945 a mají osvědčení. Osvědčení vydává ministerstvo vnitra na základě žádosti o vydání osvědčení.⁶¹

Ministerstvo obrany má morální povinnost válečným veteránům udržet kvalitu života na úrovni a nezáleží na tom, zda se jedná o druhoválečné veterány, novodobé veterány či válečné veterány. Jak zmínil ministr obrany MgA. Stropnický Martin „*Země, která si neváží svých válečných veteránů, si neváží sebe sama*“. ČR si svých veteránů váží a na základě toho jim jsou přístupné rehabilitace a benefity.⁶²

Rehabilitace mohou vojenští veteráni podstoupit na několika místech:

- a) **Ústřední vojenská nemocnice Praha** – Tato rehabilitace byla spuštěna v roce 2015. Veteráni do nemocnice jezdí na dvoutýdenní pobyt, během kterého se zkoumá jejich zdravotní stav, ačkoli nemají žádné příznaky nemoci. Pokud se nalezne nějaký nedostatek ve zdravotním stavu, tak jsou vojáci vysláni „Zelenou cestou“ (jedná se o mnoho druhů vyšetření, které na sebe navazují) k ambulantnímu vyšetření. V nemocnici je možné podstoupit i vyšetření v psychiatrické poradně. Tuto službu mohou využít jak veteráni, tak i jejich blízcí.
- b) **Vojenská nemocnice Olomouc** – Psychologové a lékaři se ve vojenské nemocnici v Olomouci věnují převážně novodobým veteránům v činné službě. Mohou zde řešit jak pracovní problémy, tak i rodinné a partnerské. Využívá speciální metody, kterými se zaměřuje na prevenci krizových stavů a poruch. Vyšetření je anonymní.

---

⁶¹ČESKO. Zákon č. 170 ze dne 30. dubna 2002. - *Zákon o válečných veteránech*. [online]. [cit. 2021-09-17]. Dostupné z: <https://www.fulsoft.cz/33/170-2002-sb-zakon-o-valecnych-veteranech-ve-zneni-ucinnem-k-1-1-2015-§3>.

⁶²Oddělení péče o válečné veterány OVV SSŘO MO: *Programy organizací MO pro válečné veterány* [online]. [cit. 2021-09-17]. Dostupné z: <https://www.veterani.army.cz/programy-organizaci-mo>.

- c) **Ústav leteckého zdravotnictví Praha (preventivní péče pro veterány, příslušníky letectva)** – Jedná se o doplňující program k praktickému vyšetření, na který mají nárok vojenští veteráni (současní příslušníci i bývalí). V tomto programu se vyšetřují specifické problémy jako je ortopedie a kontroluje se zrak.
- d) **VOLAREZA** – Vojenská a lázeňská rekreační zařízení. Nachází se na mnoha místech České republiky (např. Špindlerův mlýn, Krkonoše, Jeseníky). Zařízení je přístupné i pro vojáky, kteří se zahraniční mise nezúčastnili. Po příjezdu ze zahraniční mise mají vojáci nárok na dvoutýdenní rehabilitaci, kdy si s sebou mohou vzít i svou rodinou. Ve většině případů veteráni jezdí do rehabilitačního střediska ve Slapech nad Vltavou – mají tam moderní rehabilitační vybavení.⁶³

Ministerstvo obrany založilo projekt Benefity jak pro vojáky, tak i pro válečné veterány. Rozdíl mezi benefitem, který dostane voják a který dostane válečný veterán, je minimální. Spočívají ve slevách na určité produkty a určité značky.

---

⁶³Oddělení péče o válečné veterány OVV SSŘO MO: Programy organizací MO pro válečné veterány [online]. [cit. 2021-09-17]. Dostupné z: <https://www.veterani.army.cz/programy-organizaci-mo>.

9 Výzkumná část

V praktické části autorka využila formu kvalitativního výzkumu. Rozhovory byly vedeny polostrukturovanou formou, kdy bylo připraveno 15 základních otázek a v průběhu rozhovoru s účastníky zahraničních misí autorka kladla v případě potřeby další doplňující otázky. Rozhovory byly provedeny s pěti respondenty, kteří se zúčastnili různých zahraničních misí. Čtyři z nich byli muži a jedna žena. Všichni kromě jednoho slouží stále na útvaru 44. Lehký motorizovaný prapor v Jindřichově Hradci. Jeden z respondentů v současné době není ve služebním poměru u Armády ČR a zahraniční mise se zúčastnil z útvaru 42. Mechanizovaného praporu v Táboře.

9.1 Šetření formou polostrukturovaného rozhovoru

K provedení vlastního šetření autorka připravila přehled klíčových otázek a odpovědí, které byly využity při provedení polostrukturovaného rozhovoru.

Respondent 1

Autorka s respondentem prováděla rozhovor dne 14. 10. 2021 v budově penzionu U Zelené ratolesti v Českých Budějovicích.

1. Jak dlouho jste ve služebním poměru Armády České republiky? Na kolika misích a jak dlouho jste působil? Kde?

„Ve služebním poměru již nejsem, ale v armádě jsem byl celkově 6 let. Vyjel jsem pouze na jednu misi v Afghánistánu, která trvala 6 měsíců. V AFU jsem byl pod PRT LOGAR. Mým úkolem tam bylo, když jsem zrovna nechodil patroly, tak vodit lidi z civilu na jejich projekty. Musel jsem s nimi jíst a vlastně všechno. Připadal jsem si jak jejich bodyguard. Měl jsem tam i funkci, která se jmenovala fotograf patrol.“

2. Jaký byl důvod, proč jste chtěl být nasazen na misi, když jste věděl, že Vám tam hrozí nebezpečí? Jakou jste měl motivaci k tomu být nasazen?

„Byla to pro mě výzva a hlavně kvůli zkušenostem, které Vám to do života dá. Lidi tam žijí jako ve 14. století a každý člověk by si to měl zažít, pokud je nespokojený s tím, co se děje a co má v ČR.“

3. Hodně se diskutuje o tom, že vojáci chtějí být nasazení na misi hlavně skrz finance, měl jste v tom taky nějakou motivaci?

„Když tam člověk jede a řeknou ti kolik budeš brát, tak se to samozřejmě zalíbí. Každopádně pokud se něco stane, tak armáda se o tebe nepostará, ta se na tebe vykašle. Udělá Vám prvotní vyšetření a zbytek si musíte hradit sama. Takže, když se nestane nic, tak je to pěkný peníz za těch půl roku. V případě, že dojde k zranění, tak si nepřivezeš v podstatě nic. A tohle už bohužel nikdo v civilu nevidí.“

4. Když armáda poskytne pouze prvotní vyšetření, tak si musíte hradit pojištění zvlášť samotný?

„Jo platíme a nestojí to málo peněz. Já jsem to měl myslím, že 5000 Kč,- za dva nebo tři měsíce, teď si nejsem jistý. V podstatě hned ti armáda řekne, že pojišťuje tohle a tohle, ale to ti jakoby nic nepomůže a rovnou nabízí pojišťovny, co pojišťují vojáky.“

5. Jak probíhalo oznámení o Vaší účasti rodině a partnerce? Bylo to pro Vás psychicky náročné?

„S přítelkyní jsem se před odjezdem rozešel, nechtěl jsem řešit věci a chtěl jsem, aby i ona měla klid. Říkal jsem si, že pokud to má cenu ten vztah, tak na mě počká, a to jsem jí i takhle řekl. Nepočkala, stejně jako 75% ostatních ženských u chlapů, co jedou na misi. Já jsem to oznámil tatkově a v té době ještě žila babička, ta to vůbec nezvládla. A táta byl takový, že mám před sebou ještě zkoušky a že není jistý, zda vůbec pojedou. Vlastně si to uvědomil, že se to děje až v den odjezdu. A když jsem ten den odjížděl na misi, tak mého tátu jsem v životě neviděl brečet, ale když nadešel čas loučení, tak se na mě ani neotočil a když se otočil, tak jsem viděl ty jeho slzavé oči, musel jsem mu říct, ať nebulí, že jinak budu taky. Bylo to hodně dojemný. Pak jsem odletěl a tam jsme si mohli normálně volat.“

6. Před misí je potřeba splnit určitou přípravu, která je hodně časově, psychicky a fyzicky náročná. Využil jste jí v praxi z České republiky? Kdybyste mohl něco zlepšit, co by to bylo?

„Připravuje se tak, že stejně v armádě děláš tělocvik a musíš mít dobrý výsledky, takže jedničky a maximálně dvojky. Musíš odjet povinné cvičení a mít splněné pochody. Ty pochody jsou každý měsíc, a to přibližně dvacet kilometrů. Jednou za tři měsíce máš pochod, který je na padesát kilometrů.“

Musíš splnit všechny povinnosti, který uvnitř té armády jsou, takže i střelecký, a tam musíš mít stejný výsledky jako u tělocviku. I díky těm výsledkům se rozhoduje, kdo na tu misi pojede a kdo bude dělat pouze náhradníky. U těch náhradníků je v podstatě jedno, jaké mají známky. Tyhle všechny povinnosti, ale neplatí u vojáků, který tam jedou za štáb, ty nemusí plnit nic. A ačkoliv tohle je mimo otázku, tak bych chtěl zmínit, že právě ti, co sedí v kancelářích, spoustu věcí na misi komplikují. Když jsme měli nástřel a potřebovali jsme munici, tak se k nám vůbec nedostala, prý se báli jí k nám donést.

To, že my jsme byli ohrožený je už, ale nezajímalo. Ještě k té přípravě jsme museli dělat psychotesty, které jsou těžší, než když nastupuješ do armády. Příprava je taková, že když máš dobrého velitele, který už na daném místě byl, tak s tebou dělá věci, které jsou do praxe, ale pokud je to velitel, který misi nikdy nepodstoupil, tak tě učí z papírů a je to o ničem. Takže bych řekl, že je užitečná z jedné třetiny.

Každopádně v čem je příprava fakt dobrá, tak je to zdokonalení fyzicky, protože kdo tam jel bez ní, tak ty kluci fakt padali na pusu. Je tam až padesát stupňů nad nulou a máš nějakou svoji váhu, máš vestu, ve které jsou titanové pláty a jeden má nějakých dvacet kilo a v tom musíš běhat. Já, když jsem to zkusil poprvé na základně u nás v Táboře, tak jsem popošel dvacet kroků a doslova jsem padl na hubu, jak mě to převážilo. Takže fyzicka je sakra důležitá, chození tam totiž není malé- hodně se připravuje i na pozice, ve kterých se chodí, když máš jít například v šípu nebo ve věčku či šachovnici, tak musíš vědět, jak si stoupnout. Takže příprava jako základ je relativně v pohodě, ale pak se učíš ty sama za pochodu. Na konec bych jen řekl, že nejlepším učitelem je stejně voják, který už v misi byl a jede znovu, protože už ví, jak se zachoval při nástřelu nebo konfliktu.“

7. A kdybyste mohl tedy něco změnit v té přípravě, tak co by to bylo?

„Hele v přípravě asi nic, možná jen to, že byla škoda, že zrovna ta naše rotace nejela na přípravu do Německa, protože armáda v tu dobu na to neměla peníze. V Německu totiž se připravuješ přímo s Američany a je to v podstatě totožné jako právě v Afghánistánu, ten výcvik. Kdybych měl říct, co bych změnil na té misi, tak by to určitě byla výstroj, protože všechno, co jsme tam měli, tak bylo staré a přilba mlátila do hlavy, vesta se rozepínala, když jsem se předklonil.

Takže fakt nechápu, kdo tohle navrhoval, jestli někdo v kanceláři na štábu nebo nevím, ale funkčnost byla o ničem. Když se ti rozepnula vesta, ve který je dvacetikilový plát, tak se dost často stávalo, že ten, komu se rozepnula, tak padl na zem jak švestka.“

8. Jaké byly Vaše první pocity při příjezdu do dané lokality? Uvědomoval jste si, že jste v jiné zemi a zároveň v jiné kultuře a budete se muset přizpůsobit?

„To přizpůsobení pro mě nebyl vůbec žádný problém, protože jsem vždycky hodně cestoval, ale když jsem tam přiletěl, tak jsem spíš zaskočeně koukal. Byl jsem jako dítě, kterému dáš poprvé zmrzlinu. Vylezeš z toho letadla a vlastně nevíš, co máš dělat. Jsi z toho v šoku, takže jdeš jako ovce s těmi všemi vojáky. Prvně přiletíš na základnu do Kábulu a jsi tam podle Američanů třeba pět dnů, než tě vezmou na tu základnu do LOGARU. Když přiletíš do Kábulu, tak to je úplná pohodička, spíš tam v nafukovacích stanech s topením, jsou tam posilovny, kurty, kavárny a prostě všechno, na co si vzpomeneš.“

Naše rotace tam byla čtyři dny a mohli jsme si dělat v podstatě vše, co jsme chtěli po celé základně. Pak jsme letěli do LOGARU, kde jsme měli být těch 6 měsíců.“

9. Odpovídaly informace o dané lokalitě, které jste měl o dané lokalitě, kde jste působil?

„Když budu brát informace například z médií, tak sama víte, jak to tady funguje. Takže to, co bylo v televizi opravdu neodpovídalo. Bylo to hrozně zkreslené. Vůbec se nepovídalo o tom, co se tam fakt děje. Když se stal nějaký průser, tak se to zase mediálně hrozně nafouklo. Každopádně informace, které jsem měl od kluků, kteří na misi už byli, tak to tak fakt bylo.“

10. Mise je relativně dlouhá a vídáte se tam se stejnými lidmi, ovlivňoval vztah kolektivu průběh mise?

„Jo, ponorka tam bývá. Každopádně u nás to bylo relativně v pohodě na tom baráčku, kde jsme spali. Až jsem se tomu sám divil, protože je tam hodně lidí na malý prostor. V místnosti je palanda, stůl, skříň a nic víc a máš co dělat, abys tam prošla mezi těmi věcmi. Pak je tam překližka a v podstatě další pokoj. V tom malým baráčku nás bylo dvanáct. A to tam nejsou ani mezi pokoji dveře, nic prostě. Ta ponorka přišla v době, kdy se kluci začali hádat se svými manželkami. Začalo vycházet na povrch podvody a podobně.“

Nechápal jsem, že ty ženský se jim přiznají, když vědí, že mají pod polštářem zbraň. Všechny otravovali jen teda ty hádky mezi vojákem a ženskou. Každopádně, kdyby se tam tohle nedělo, tak by ani ponorka nebyla. Každý si chodil cvičit, dělal si, co chtěl, takže nebyla ani moc šance si lézt na mozek, hlavně parta tam byla skvělá.“

11. Vnímali jste kulturní odlišnost jiných armád? Co Vás nejvíc zaujalo z hlediska kladného a záporného hodnocení?

„Já jsem tam byl s Američany a Brity. Těžko říct, zda jsem vnímal nějakou kulturní odlišnost, asi spíš ne. Určitě jsem vnímal odlišnost například ve výcviku a obecně v přístupu velení k vojákům, co chodili na patroly. Musím ale říct, že my čeští vojáci máme navrch oproti ostatním v tom, jak fungujeme. Američan potřebuje všechno nafocené, napsané a neumí si s ničím poradit sám, ale čeští vojáci si poradí a pomůžou samostatně. V tomhle jsou nám hodně podobní Briti, takže s nimi byla lepší spolupráce než s Američany.“

12. S kým se vám při naplňování úkolů AČR nejlépe spolupracovalo? V čem spočívala takto kladně hodnocená spolupráce?

„My jsme převážně jezdili samy na patroly. Já jsem na ně jezdil velmi často, ale pokud řeknu, že jsem jel na patrolu 5x s Američany, tak možná budu přehánět. Hlavně jsme s nimi ani jezdit nechtěli, protože pokaždé, když se s nimi někam jelo, tak se něco stalo, třeba nastřelení. Hlavně tam byl problém v tom, že ty Afghánci prostě Američany neuznávají, nesnášejí je. My jsme si museli nastříkat na auta České vlajky, protože jsme měli stejná auta a oni nás nepoznávali a nechtěli jsme, aby si mysleli, že jsme oni a útočili na nás.“

13. Co pro Vás bylo na misi nejnáročnější?

„Nejnáročnější byla komunikace s naším štábem. Vůbec s námi nechtěli spolupracovat, byli neskutečně arogantní a chtěli mít klid. Po každé patrole jsme měli mít dva dny volna, ale jim to vadilo, že my nejnížší máme volna, tak nám vymýšleli další služby, abychom měli záprah. Komunikace prostě vázla, my jsme se už pak vyhýbali velitelům a chodili jsme spíše na stranu Američanů, kde jsme měli prostě klid.“

14. Co bylo Vaší náplní ve volném čase? Měl jste dostatek soukromí?

„Soukromí jsem si dělal, když jsem potřeboval. Našel jsem si tam někde zástěru, nebo co to bylo a z té jsem si udělal na palandě takový závěs. Takže jsem se tam zavřel, když jsem potřeboval, dal jsem si sluchátka s muzikou nebo jsem si pustil počítač, prostě cokoliv. Jinak jsme běhali po základně, cvičili, chodili jsme na fotbal a co jsme zrovna chtěli. Ale já jsem tohle moc nevyužíval a byl jsem spíš v posilovně a odpočíval.“

15. Já jsem se dočetla, že člověk, který se nevěnuje ve volném čase nějakým aktivitám, tak špatně zapadá do kolektivu, je to pravda?

„To jsem měl přímo na tom baráčku takového kolegu a ten nedělal vůbec nic. Ten chodil snad jen na jídlo. On se docela bál a nechápu, proč to neřekl. Jel tam fakt jen kvůli penězům. Byl to super kluk, znal jsem ho z útvaru a v civilu jsem s ním chodil i na pivo a popovídal jsem si s ním vždycky skvěle, ale jakmile jsme přijeli tam, tak dostal strach a úplně se odtáhl. Pak začal marodit, že si i vyvolal střevní potíže, aby nemusel na patroly. A tím se začali všichni od něj odtahovat, protože byl celou dobu na pokoji, měl plno energie a kluci co přijeli z patroly, tak byli úplně mrtví a nechtělo se jim vůbec nic. On do nich hučel, aby šli s ním na jídlo a podobně. Skrz to, že on marodil, tak jsme museli místo něj chodit do služeb, a to i v případě, že jsme zrovna přijeli z patroly. A tím se to všechno nabaluje a nabaluje, takže velký průser.“

16. Ještě jak pořád zmiňujete ty patroly, jak to probíhá?

„Vlastně před tou patrolou, než se jede, tak se jde do místnosti, která je bez oken a je celá uzavřená. V té místnosti probíhá sezení, kam přijde tvůj velitel, který ti pouští projektor a přes ten ti ukazuje mapu, kam se jede, co se tam bude dělat. Na tom sezení ti i řeknou, s kým pojedíš na tu patrolu. Ta schůze se většinou dělá den předem ráno, takže druhý den ráno se vyjíždí. Sedne se do auta, přijde ti chlap, který je také voják s takovým přístrojem a naplní ti navigaci, která je zabudovaná v autě. V té navigaci je úplně všechno, od toho kudy se jede, kde jsou průjezdné body až k tomu, kde se máš hlásit. V době, kdy jsi na patrolu, tak tě sleduje štáb, aby měli přehled o tom, kde jsi, kdyby náhodou se něco stalo. V případě, že se doopravdy něco stane, tak právě štáb kontaktuje Američany a během pěti minut vylítají vrtulníky. V tom autě musí být přístroje na komunikaci se štábem. Před tím, než se vyjede z té základny, tak se určuje, v jakém pořadí auta pojedou.“

17. Jaké bylo potkávat se s místními lidmi a pomáhat jim?

„Poprvé, co jsem měl vystoupit z auta mezi civilisty, tak jsem fakt nevěděl, zda mám vylézt nebo nemám. Je tam fakt hromada lidí a teď nevíš, zda ten, kdo na tebe kouká tě, nezastřelí nebo se neodbouchne. Takže když jsem vystupoval, tak se mi klepala kolena jako malému dítěti a stál jsem vyklepaný jak ratlík. Pak když už jezdíš často, tak ti to ani nepřijde. Je tam milion dětí, hlavně když něco nějakému dáš, tak se jich okolo tebe během chvilky sesype dalších třicet.

A ty máš být venku připraven na patroly, držet zbraň, kdyby se něco stalo, ale místo toho odháníš děti. Nikdy nezapomenu na to, jak jsem jim dal plastovou lžičku, byli nadšený, vůbec nevěděly, co to je. Když byly děti kolem tebe, tak v té době jsi věděl, že jsi v bezpečí, že se nic nestane. Teď už to je jinak, oni to Talibánci prokoukli a začali odpalovat i děti. Podsouvají pouze kluky a odpalují je na dálku. A pocit pomáhat jim byl skvělý a nepopsatelný hlavně.“

18. Byl tam nějaký konflikt s místními, když jste tam zrovna vy byl?

„My jsme byli na takové malé předsunuté základně a tam byl kontakt, takže na nás nalítli a jo vystřelil jsem si, ale že by to bylo něco drastického, to se říct nedá. Díky bohu. Co byl můj kamarád v prostoru venku v kontaktu, tak mu střela vzala kus kosti a museli mu deset centimetrů nahradit. Jak říkám tohle je v takovém místě maličkost. Co si do teď úplně živě pamatuji a s odstupem času se tomu směju, je, když přišel kamarád na základnu a z batohu začal vytahovat oblečení. V každém kusu oblečení měl díry. Hrozně se tomu divil, jenže on jak běžel, tak z boku měl prostrílený celý batoh. Měl obrovské štěstí, že jen oblečení měl jak cedník. Ze začátku jsme byli všichni v šoku, ale pak jsme se tomu smáli.“

19. Jak probíhal návrat zpátky do ČR? Neměl jste problém se začlenit zpět do společnosti?

„No, chtěl jsem utéct zpátky, protože tam o nás bylo postaráno 24 hodin denně. Jídlo jsi měla pořád a člověk tam byl svým pánem. Udělala sis svou šestihodinovou směnu a věděla jsi, kdy jdeš do další služby. Mezitím sis naplánovala sport a odpočinek. A když jsem se vrátil zpátky do ČR, tak pro mě největší problém byli lidi. Nejen, že tam člověk chodil pořád zahalený a nevidíš vůbec nikoho a nic. Nevidíš ženskou a já, jak jsem se vrátil v červenci, kdy bylo fakt krásně a první co, tak jsem šel po Lanovce, a ještě jsem byl v maskáčích a okolo procházelo tolik lidí a převážně holek v sukni a tilku a já nemohl pochopit, jak je to možné, že nejsou zahalený.“

První co, tak z nádraží jsem šel navštívit kamarády. Kouřil jsem s nimi na ulici, ale nezvládal jsem to a musel jsem jim říct, že musím utéct a fakt jsem utekl. Nezvládal jsem hlučné rány, musel jsem se vždy otočit a měl jsem potřebu zalehnout k zemi. Lidé na mě koukali jako na blázna. Když jsem šel nakoupit a slyšel jsem šustění lidí, tak jsem také musel utéct. Ze všeho jsem se dostával asi dva měsíce, než jsem se vrátil do normálu. Hodně mi pomohlo, že jsem jel na naši chalupu, kde je klid a tam jsem se začal teprve uklidňovat a začleňovat. Musíš si nakoupit jídlo, musíš projít místy, kde je hluk. Je potřeba se brzy začlenit, jinak se z toho s prominutím posereš. Problém nastal, i když jsem spal u táty ve svém pokoji. Táta ráno vstával do práce a dělal hluk, já jsem se probudil a hledal zbraň pod polštářem. Takže musím říct, že se nedivím tomu, že kluci, kteří jsou ještě slabší, se klidně po misi i zastřelí. Vlastně dva měsíce potom, co jsem byl doma, tak jsem myšlenkami byl pořád tam, to není totiž jako dovolená, na kterou jedeš. Já do teď, když zavřu oči, tak vidím každý den z těch šesti měsíců. I dneska, když je hlučnější zvuk, tak se za tím otočím a kontroluji, co se děje.“

20. Změnilo se u Vás v životě něco po návratu z mise? (Priority, pohled na svět) z pozitivního nebo negativního hlediska?

„Určitě jsem si začal vážit toho, co tady vůbec máme, protože i když člověk na to nadává, tak kdo to nezažil, co je 14. století v dnešní době, tak si to neumí nikdo představit. Nemají tam vůbec nic, nemají záchody, dětičky tam chodí bosí, jsou zmrzačený, znásilňují se mezi sebou. Nejhorší je, když tam prostě vidíš ty děti. Ty dospělí jsou zmetci, ty ženský ani ne, ale chlapi to jsou prostě lidi, kteří si to dělají samotný. Ale ty děti jsou v tom vychovávaný, ženský jsou hrozně bitý. Je to fakt něco šíleného. Ženská nemohla jít ani vedle chlapa, musela chodit třeba deset metrů za ním. Tohle všechno jsem viděl a hodně věcí jsem se dozvěděl od našeho tlumočnicka, který s námi chodil na patroly. Zajímala mě jejich kultura a všechno, takže jsem za ním chodil na domek, aby mi vyprávěl. Určitě na mě působila hodně kladně. Jsem pyšný na to, že jsem tam byl, a když vidím lidi taky, jak se chovají? Zaplatil bych jim letenku a aspoň na dva měsíce je tam poslal. Myslím si, že by byli překvapení z toho, jak se tam žije. Budou si utírat zadek kamenem a jíst jen chleba a rýži.“

21. Kdybyste měl možnost jet ještě jednou na nějakou misi, jel byste? Proč?

„Kdybych byl sám, tak bych vyjel, ale teď se starám o desetiletého kluka, takže kvůli tomu určitě ne. Nemá maminku. Prostě jen kvůli němu ne, ale kdybych mohl, tak bych zpátky jel, ale do jiné destinace. Chtěl bych se podívat mezi hory, protože na severu LOGARU jsem byl.“

22. Vidíte v poslání misí AČR smysl? Odůvodni.

„Ano vidím, myslím si, že nejsme pouze to malé Česko, o kterém nikdo nic neví. Myslím si, že bez nás by to v misích bylo úplně jiný, pro Američany o hodně těžší. Naše armáda je v tomhle směru hodně vyspělá, a hlavně pomáhat je třeba, kord tam, kde to je potřeba.“

Respondent 2

Autorka rozhovor uskutečnila ve vlastním bytě v Jindřichově Hradci dne 25. 10. 2021.

1. Jak dlouho jste ve služebním poměru Armádě ČR? Na kolika misích a jak dlouho jste působil? Kde?

„V armádě jsem šest a půl roku. Byl jsem pouze na jedné misi, a to na přelomu roku 2017/2018. Mise byla v Bagrámu v Afghánistánu a trvala šest měsíců.“

2. Jaký byl důvod, proč jste chtěl být nasazen na misi, když jste věděl, že Vám tam hrozí nebezpečí? Jakou jste měl motivaci k tomu být nasazen?

„No, to je velmi jednoduchá otázka. Představte si fotbalistu, který bude celý život chodit na tréninky, ale nikdy si nezahraje zápas. Takže já tady můžu cvičit celý život, ale když to, co jsem se naučil, nikdy nevyužiji v ostré akci, tak mi přijde, že to dělám celé zbytečně. Tohle byl ten důvod. Určitě to byla i finanční motivace, protože peníze má každý člověk na prvním místě.“

Každopádně primárně to bylo zažít to dobrodružství, peníze jsou jen třešnička na dortu. Sice jsem měl strach, co se bude dít tady v České republice v rodině a u přítelkyně, ale musím říct, že ta mise za to stála sto procentně.“

3. Jak probíhalo oznámení o Vaší účasti rodině, manželce/partnerce? Bylo to psychicky náročné?

„Ano, bylo to psychicky náročné, protože mým rodičům jsem to oznámil tak, že jsem tam přijel na víkend a řekl jsem si, že jim to povím v pátek a nepověděl.“

Tak jsem si řekl, že mám stejně ještě dost času v sobotu jim to říct, ale také jsem to neřekl. Pak přišla neděle a blížil se čas odjezdu zpátky do Jindřichova Hradce, a tak jsem to udělal docela zbaběle a na poslední chvíli jsem k nim přišel a oznámil, že jsem v přípravě na misi a pojedu na ní. Báł jsem se dost toho, jak budou reagovat. A přítelkyně to vzala mnohem lépe, protože ta mě v tom vždycky podporovala, takže to bylo úplně v pohodě. Hlavně byla ve škole, která byla hodně vzdálená ode mě a k tomu měla zkouškové, tak bych jí stejně tolik neviděl. Neměl jsem u ní hlavně ani tolik strach, že to nepřijme, je to rozumný člověk, což se u mých rodičů úplně říct nedá, protože je fakt zaplavil hodně velký nával strachu. Ona samozřejmě taky ten strach měla, ale nebylo to takové. Rodiče byli fakt jak blázni. Každopádně musím říct, že čím víc se mise blížila, tím více i přítelkyně nechtěla, abych jel, ale nikdy mi neřekla, že jezdit nemám a chápala, proč chci a musím jet.“

4. Před misí je potřeba splnit určitou přípravu, která je velmi časově, psychicky i fyzicky náročná. Využil jste v praxi tuto přípravu z České republiky? Kdyby bylo možné něco zlepšit, co by to bylo?

„Kolik na to máte času? Bude to asi trošku delší. V první části, jestli jsem využil něco z té České republiky, tak musím říct, že ne nebo velmi málo. Mně přišlo, že ty lidi, co nás učí, tak vůbec neví, co se tam bude dít. Měli to být ti nejzkušenější lidi z nás, ale mně přišlo, že vůbec neví a nemají ty zkušenosti z těch misí. Každý z nich minimálně jednu nebo dvě mise absolvoval, ale přišlo mi, že když oni byli v misi v roce 2013-2015, tak se dělalo něco jiného než v době, kdy jsem jel já. Oni nás učili věci, který by využili oni tehdy, ale pro nás byly nevyužitelný. Měli jsme úplně jinou techniku, oni neměli nic. U nás byl rozdíl v tom, že jsme měli prostě jiné možnosti už. Takže to, co nás naučili, tak u nás nebyla úplně potřeba. Co bych zlepšil, tak by byl ten přístup těch lidí, co nás školili.

Měli až arogantní přístup, kdy řekli, že je nezajímá náš názor, respektive tohle oni neřekli mně, protože já jsem byl jen obyčejný svobodník, co tam přišel, ale řekli to veliteli čtyry, že je vůbec nezajímá, proč ten velitel čtyry to udělal jinak, než mu bylo řečeno, ačkoliv to dávalo větší smysl. Vadilo jim, že to nebylo podle nich a přes to nejel vlak.

On nám vysvětlil, že se to dělá takhle a takhle a můj velitel to udělal jinak a on za ním přišel, že je to špatně jen z toho důvodu, protože to nebylo podle něj. Takže si myslím, že tohle by bylo potřeba změnit, aby člověk, co nás školil, tak neškolil podle toho, co se dělo před x lety.“

5. Jaké byly první pocity při příjezdu do dané lokality? Uvědomoval jste si, že jste v jiné zemi a zároveň v jiné kultuře a budete se muset přizpůsobit?

„Po přistání mě fascinovalo, že je to vlastně pěkná země. Což jsem si vůbec nemyslel. Přiletěli jsme rovnou do Bagrámu. Když jsem se rozhlídl, tak jsem viděl všude hory a ty panoramata a fakt jsem byl mile překvapený a zatím jsem tam žádný strach necítil, jelikož jsem věděl, jak tam ta obrana přibližně funguje a bylo mi jasné, že tam rakety nepadají co dvacet minut. Tudiž strach tam opravdu nebyl. Na té základně tam to nebylo zásadní se přizpůsobovat tomu Afghánistánu, protože to bylo takové multikulturní místo. Vojáci tam byli všelijakých národností – Američané, Britové, Francouzi, Němci v podstatě vše, kdo se Vám jen vybaví dokonce i Ugand'ani. V jídelně například vařili Poláci a Ukrajinci. To bylo jediné, na co si člověk musel zvyknout, ale neřekl bych, že se přizpůsobit. Když se vyjíždělo mimo základnu, kde jsme potkávali místní, tak to pro mě také náročné nebylo, protože jsme vždycky jen někam jeli, podívali jsme se a jeli zase zpátky. Úplně v kontaktu s místními jsem nebyl, to spíš velitelé a jejich zástupci nebo tlumočník a my jsme pouze hlídkovali. Člověk nesměl dělat ty své evropské manévry, my jsme takoví svobodomyšlní a to oni neznají, takže provokovat je nějakým způsobem, to určitě ne. V tomhle jediném si myslím, že se člověk musel hlídat.“

6. Hodně se diskutuje o tom, že Afghánští obyvatelé nemají rádi Američany a jejich vojsko, je to pravda?

„To takhle asi úplně říct nejde, záleží asi jak kdo, protože někteří je měli rádi, ale někteří je opravdu rádi neměli. Na tuhle otázku úplně odpovědět nejde, protože sto lidí a sto chutí. Každopádně, že bych to tam extrémně pociťovat, to fakt ne. To se spíš dalo asi pozorovat o pár ročníků dřív, než jsem na misi byl nasazen já.“

7. Odpovídaly informace, které jste měl o dané lokalitě, kde jste působil?

„Určitě všechno odpovídalo, s tímhle vůbec nebyl problém. Dokonce si vzpomínám, že jsme měli nějaké zaměření přímo na to, v čem se budeme pohybovat.“

Zmiňovalo se, že tam je velká prašnost, náhorní planina a obecně, že je to v okolí hor. Odpovídalo i to, že tam je opravdu velký sucho v zimě a vůbec tam neprší. Jediný co, tak nám nikdo neřekl, že tam bývá i zemětřesení, a přitom jsem tam sám jedno zažil, ale asi to není pravidelné a obvyklé. Ležel jsem na posteli a měl jsem sluchátka a kluk co spal se mnou na pokoji, tak jsem si myslel, že mi klepe s postelí, jenže on v tu dobu vůbec nebyl na pokoji. Takže to bylo zemětřesení, které bylo sice slabé, ale mám z toho dobrý zážitek.“

8. Mise je relativně dlouhá a vidáte se v podstatě se stejnými lidmi, ovlivňoval vztah kolektivu průběh mise?

„No u nás určitě ne. Mně to přišlo, že v naší četě jsme se shodli snad úplně ve všem. Nebylo to tam, že by ti lidi na sebe nějak podrážděně reagovali při tom každodenním kontaktu. Hlavně ano, potkáváte se tam se stejnými lidmi, ale pokud se s nimi bavit nechcete, tak se s nimi bavit prostě nemusíte. Bylo tam pár lidí, se kterými si člověk večer dal třeba poker nebo šel do posilovny, ale stejně člověk nejvíc trávil čas na posteli, volal domů nebo koukal na seriály. Takže jednoduše řečeno, pokud chceš být v kontaktu hodně s lidmi, tak jsi. Pokud nechceš být, tak být nemusíš a záleží jen na tobě. Nikdo tě nenutí se bavit s někým, o koho nestojíš.“

9. Když zmiňujete to telefonování, tak volat jste domů mohl kdykoliv jste chtěl?

„Ano, mohli jsme. Měli jsme normálně svoje telefony a mohli jsme volat přes Skype, Messenger, cokoliv jsme chtěli. Dala se normálně koupit do telefonu WIFI a mít svůj internet. Byla tam i místnost, kde byly telefony a dalo se přes ně volat domů, ale přišlo mi to už zbytečný, když člověk musel mít svůj. Pořádili se do těch telefonů místní sim karty, protože kdybychom se třeba odloučili od čety, tak to byla v podstatě jedna z možností, jak kontaktovat někoho od nás. Ano byly vysílačky, ale praktičtější a více užívané bylo toto.“

10. Jaká byla Vaše náplň práce v té misi? Byl tam nějaký kontakt za tu dobu, co jste tam byl?

„Naším úkolem bylo zajišťovat okolí základny a v podstatě jsme jen jezdili po okolí a plnily různé úkoly. Bud' nám řekli, že zítra se někam pojede na nějaké místo, kterému se třeba říkalo historické odpaliště. Historické odpaliště z důvodu, že se tam například dva měsíce zpátky někdo snažil odpálit raketu, a tak jsme tam jeli to zkontrolovat.“

Také jsme prohlíželi cesty, zda tam nejsou naložený výbušniny. Dostávali jsme i úkoly typu, ať dojedeme do školy s určitými lidmi, kteří pomáhají dohadovat určitý věci jako pomůcky do školy. V případě, že se jim podařilo něco uhádat, tak je tam celá četa vezla. A ohledně toho kontaktu, tak střelbu jsme tam naštěstí neměli žádnou, ale vyjeli jsme dvě improvizovaný zařízení. Jedno vybuchlo, to druhé pouze zahořelo. Každopádně to, že to zahořelo neznamena, že to je o to méně nebezpečné. Mohlo to být jen nekvalitně udělané, ale také ještě víc nebezpečné.

Bohužel jsme neměli čas to prozkoumat z jakého důvodu se tak stalo, jelikož nás odvolali, protože naše četa pak doprovázela vrchního amerického velitele někam a byl u něj vrtulník, tudíž nemohl být u nás. Když ta výbušnina vybuchla pod námi, tak naštěstí se nikomu nic nestalo, pouze se rozbilo auto, které se časem opravilo.“

11. Vnímali jste kulturní odlišnost jiných armád? Co Vás nejvíce zaujalo z hlediska kladného a záporného hodnocení?

„Ano, ano. Hodně nás varovali v přípravě, že si máme dávat pozor na kontakt s Američankami, protože i když jí otevřu pouze dveře do jídelny, tak to může považovat za něco, za co by mě mohla nahlásit.

Pro ně to není slušnost, ale ona by to považovala za to, že si o ní myslím, že není schopná si ani otevřít dveře a cítila by se asi méněcenná. Takže na tohle nás hodně upozorňovali. Každopádně si myslím, že naštěstí tam žádný takový konflikt nevznikl. Nevím, zda hodnotit kladně či záporně.“

12. S kým se Vám při naplňování úkolů AČR nejlépe spolupracovalo? V čem spočívala takto kladně hodnocená spolupráce?

„Spolupracovali jsme převážně s Američany a tam nebyl žádný problém. Ještě jsme spolupracovali s Afghánskou národní armádou a tam byly občas komplikace a problémy, ale také to nebylo nic, co by nás ohrožovalo. Když jsme jezdili na patroly, tak právě tu národní armádu jsme museli mít jako doprovod. Na každou patrolu jela dvě auta, což bylo asi deset afghánských vojáků.

Často se stalo, že třeba nedojeli vůbec nebo jeli někam špatně. Taky se stalo, že jim byla v noci zima a uprostřed ničeho si udělali oheň. Já to jako chápu, oni měli jen obyčejné oblečení a i auta, která byla dost často otevřená. Tudíž se nedivím, že jim byla zima, ale tohle by se stávat určitě nemělo. S nimi to bylo fakt komplikované, i co se týkalo cvičení, který jsme pro ně měli připravený.

Učili jsme je manipulovat se zbraní, aby neohrozili sebe ani někoho jiného, také jsme je učili první pomoc. Takže takový ty základy, kdy se učil spíše jednotlivec, než aby to využili jako družstvo nebo četa jako to děláme my v ČR. Takže pokud mám porovnat Američany a Afghánce, tak stoprocentně se lépe spolupracovalo s Američany, ale taky to žádný med nebyl.,,

13. Co pro Vás na misi bylo nejnáročnější?

„To byly asi dvě věci. To odloučení stoprocentně, to bylo fakt blbý. A druhý řeknu trošku s nadsázkou a humorem, ale byla to jídelna. To bylo totiž fakt dost blbý. Vařili tam opravdu moc dobře, ačkoliv tam člověk cvičil, tak já jsem si dovezl dvanáct kilo navíc. V té jídelně se prostě nedalo zastavit. Dalo se i nechat udělat pizzu a obecně těch možností tam bylo fakt moc. Měli jsme snídaně, obědy, večeře, a když jsme chtěli si udělat svačinu, tak jsme mohli. Člověk si tam mohl i nakupovat na tržnici uprostřed základny. Ta základna je vlastně takový malý městečko, je tam přistávací plocha, baráčky, posilovny, jídelny, takhle ty obchůdky a podobně. Velikostně to je třeba jako Jindřichův Hradec a počtem nás tam bylo asi 20 000 – 30 000.“

14. Jak tam vypadalo Vaše bydlení?

„Byly to domky, v podstatě poskládané z lodních kontejnerů. Jednalo se o několik kontejnerů vedle sebe a na sobě. Z toho byly udělaný i koupelny a takové naše zázemí. Jakoby to ubytování mělo dvě patra – přízemí a první patro a vím, že my jsme byli jedna celá četa, takže to bylo 24 lidí dole a plus i nějací lidi z jiných čet, takže nás v jednom patře mohlo být 32. V jednom kontejneru byli dva lidi a každý měl postel, stůl a nějakou židli, stůl a skříň.“

15. Co bylo Vaší náplní ve volném čase? Měl jste dostatek soukromí?

„Chodil jsem dost cvičit, hodně jsem sledovat seriály. Viděl jsem tam všechny díly Hvězdné brány, takže času na to bylo opravdu dost. Soukromí jsem dostatek určitě neměl, byl jsem pořád na pokoji s tím kolegou a on taky neměl kam jít, když jsem soukromí zrovna chtěl.

To prostě nešlo a s tím jsem tak nějak počítal. Každopádně soukromí tam zas tolik neřešíš, to jsou v podstatě tam zbytečný věci. Když chtěl člověk klid, tak jsme chodili za takovou kapli do posilovny. O té totiž skoro nikdo nevěděl, bylo tam jen pár věcí na cvičení, a jak tam nikdo nechodil, tak jsem chodíval pro soukromí tam. Chtěl jsem chodit hodně běhat, ale to úplně nešlo.

Jsou tam sice určené stezky, kde se dalo, ale jedna byla na místě, kde jezdilo hodně aut a druhá byla ve tvaru čtverce, který měl asi tak maximálně kilometr. To se člověku nechce běhat pořád dokolečka. Hlavně jsem po prvním běhu zjistil, že i s tou nadmořskou výškou a prašností to je dost špatné a moc to nejde tam běhat.“

16. Jaké bylo se potkávat s místními lidmi a pomáhat jim?

„Bylo to určitě super, hlavně to bylo naplňující. Člověk z toho má radost, když přiveze do té školy nějaký sešity, pastelky. Ty děti jsou z toho fakt hotový, jelikož to neznají. Myslím si, že tohle pro mě na té misi bylo asi to nejvíc. Zás na druhou stranu mi přijde, že hodně těch Afghánců o žádnou pomoc nestojí. Jim vůbec nepříjde, že je tam něco špatně, jak v tom vyrůstají. Jim spíš hodně vadí to, že tam jsou ty cizí vojáci a narušují jim to jejich prostředí.“

17. Jak probíhal návrat zpět do ČR? Neměl jste problém se začlenit zpátky do společnosti?

„To jsem vůbec nijak nepocítoval, že bych měl problémy s něčím takovým. Vůbec to se mnou nijak nehnulo. Myslím si, že tohle je jako hodně ve filmech, ale v realitě moc ne. Neříkám, že z toho člověk nemůže mít posttraumatickou stresovou poruchu, samozřejmě ano a stává se tak.“

Je to velký problém, ale myslím si, že Češi jsou dost specifický v tom, že ta jejich nátura a takový ten specifický životní styl jim v tomhle dost pomáhá od toho, aby odbourali takový věci. Osobně mi přijde, že hodně tohle nesou třeba špatně Američani, mají hodně jiný styl života a všechno si dost berou a na všechno potřebují psychologa. Já nechci, aby to znělo, že jít k psychologovi je ostuda, to vůbec ne, samozřejmě, ale u nich je to kolikrát až zbytečný, si myslím.“

18. Změnilo se u Vás v životě něco po návratu z mise? Z pozitivního nebo negativního hlediska?

„Tohle je hodně těžká otázka. Já vlastně nevím. Jako určitě, ale nedokážu asi popsat co konkrétně. Určitě jsem se začal dívat jinak na tu zemi, nevěděl jsem, co od toho úplně očekávat. Začal jsem si vážit toho, co mám v ČR. Stoprocentně jsem si začal vážit víc vody, protože tam člověk je půl roku pouze na balené vodě a tady jí lze pít z kohoutku, kdykoliv si jen vzpomene. Takže spíš z pozitivního hlediska.“

19. Kdybyste měl možnost jet ještě jednou na nějakou misi, jel byste? Proč?

„No chtěl bych jet určitě, protože mám hypotéku, ale samozřejmě to už nebude Afghánistán, který je prozatím zrušen. Jel bych, jak jsem říkal už na začátku. Dobře, zahrál jsem si jeden zápas a teď do konce života budu sedět na střídačce nebo chodit pouze na tréninky? Ale taky samozřejmě nezáleží jen na mně, ale taky na přítelkyni.

Už jsme se o tom bavili a nevadilo by jí to, každopádně kdyby změnila názor, tak bych to chápal. Já jsem si to už vyzkoušel a bral bych to a vím, že je rozumná a nebyla by proti.“

20. Vidíte v poslání misí AČR smysl? Odůvodněte.

„Tohle je hodně těžká otázka. Když se podívám na ten Afghánistán, tak tam všechno, co se za těch dvacet let přibližně stalo, tak v den, kdy odjeli Američani, tak ztratilo smysl. Ty lidi, co tam umřeli, za to můžou oni, protože opustili nedokončenou práci. Takže já vlastně nevím. Je mi jasný, že to tam každý den stojí miliony dolarů, je to jen o penězích, ale tahle mise podle mě smysl neměla, protože to nevedlo k úspěšnému konci. Takže bych asi řekl, jak kdy to má smysl, je to prostě těžká otázka, na kterou úplně nelze odpovědět.“

Respondent 3

Autorka tento rozhovor uskutečnila dne 25. 10. 2021 ve vlastním bytě v Jindřichově Hradci.

1. Jak dlouho jste ve služebním poměru Armádě ČR? Na kolika misích a jak dlouho jste působil? Kde?

„V armádě sloužím pět až šest let, teď to stoprocentně neřeknu. Na misi jsem byl pouze jedné a strávil jsem tam šest měsíců. Byl jsem v Litvě.“

2. Jaký byl důvod, proč jste chtěl být nasazen na misi, když jste věděl, že Vám tam hrozí nebezpečí? Jakou jste měl motivaci k tomu být nasazen?

„Zrovna na tomhle místě mi nebezpečí nehrozilo. Jednalo se o mírovou misi, takže tam prostě nebezpečí v podstatě nepřichází v úvahu. Tato mise se spíše považuje jako dlouhé cvičení v zahraničí. Je to úplně něco jiného, než je Afghánistán nebo Mali. Jediný důvod, proč jsem chtěl být nasazen, tak byla zkušenost, kterou mi to dá a dalo.

3. Jak probíhalo oznámení o Vaší účasti rodině, manželce/partnerce? Bylo to pro Vás psychicky náročné?

„Příteky jsem v té době ještě neměl, tudíž to bylo o to jednodušší, než například u jiných kolegů z praporu. A rodičům jsem to řekl den před odjezdem, protože v armádě, když řeknou, že pojedíš na misi, tak to neznámá, že opravdu odletíš. Je o to docela pranice. I když člověk sedí v letadle, tak stále není stoprocentní, že odletí.

Až letadlo vzlítne, tak se může radovat, že tam opravdu bude. A náročný to oznámení pro mě nebylo. Žiji od nich x stovek kilometrů, tudíž je stejně často nevidím. Mamka s tím docela bojovala, ale nakonec to vzala bravurně.“

4. Před misí je potřeba splnit určitou přípravu, která je velmi časově, psychicky i fyzicky náročná. Využil jste jí v praxi, tuto přípravu z České republiky? Kdyby bylo možné něco zlepšit, co by to bylo?

„Já jsem přípravu do mise vůbec nedělal, protože místo mě jí dělal kolega. On v té době byl nějakým způsobem nemocný, když se mělo odlétat, tudíž nemohl odjet a já jsem byl náhradník, co jel místo něj. Takže vlastně nemůžu říct, zda ta příprava byla dobrá nebo nebyla a ani nemůžu říct, co bych zlepšil.“

5. Jaké byly první pocity při příjezdu do dané lokality? Uvědomoval jste si, že jste v jiné zemi a zároveň v jiné kultuře a budete se muset přizpůsobit?

„Jelikož to nebylo nic, jako je Afghánistán, tak ty pocity byly vlastně nijaký. Ono je hrozně těžký mluvit o této misi, protože tohle je prostě Litva, tady je bezpečí a jednoduše není čemu se úplně přizpůsobovat. Je to hodně totožný s Českou republikou a kultura je tam v Litvě v podstatě také stejná.“

6. Co bylo Vaší náplní práce v Litvě?

„Byl jsem tam nasazen jako střelec operátor. Řídil jsem tam takový velký kanon v autě a hlídali jsme objekty a vozili si v autě zadek.“

7. Odpovídaly informace, které jste měl o dané lokalitě, kde jste působil?

„Já jsem neměl vůbec šanci si o tom nějaké informace zjistit, protože jsem byl náhradník, který tam jel doslova náhodně a vůbec nic o tamním světě nevěděl. Byl jsem tam po příjezdu hodně překvapen z vlhkosti, a hlavně také z komárů. Nejvíce mě však zaskočilo, že tam sídlí hodně Rusů a jsou tam uznávaní, ačkoliv údajně proti nim Litva bojuje.“

8. Mise je relativně dlouhá a vídáte se tam v podstatě se stejnými lidmi, ovlivňoval vztah kolektivu průběh mise?

„Myslím si, že vlastně ani ne. Jasně občas si někdo něco řekne proti, ale myslím si, že to nebylo nic drastického. Bylo nás osm na pokoji a sám jsem se tomu relativně divil, že žádný takový konflikt tam nevznikl.“

9. Vnímali jste kulturní odlišnost jiných armád? Co Vás nejvíce zaujalo z hlediska kladného a záporného hodnocení?

„Byli tam se mnou Francouzi, Belgičané, Němci. Kulturní odlišnost jsem nepociťoval. Němci pro nás byli takový nevýrazní. Na Francouze nemůžu najít kladného slova, to jsou prostě hluční lidi, co akorát otravují. Belgičany bych nazval jedním slovem neandrtálci.“

10. S kým se Vám při naplňování úkolů AČR nejlépe spolupracovalo? V čem spočívala takto kladně hodnocená spolupráce?

„Nejlépe se nám spolupracovalo asi s Němci. Měli hrozně dobrou taktiku ve vozidlech a my jsme je luxusně doplňovali v pozemní síle pěšími vojáky. Takže tohle byla opravdu výborná souhra a spolupráce dvou rozdílných armád. Byli i hodně přizpůsobiví.“

11. Co pro Vás bylo na misi nejnáročnější?

„Nejnáročnější byla asi ta doba. Hlavně to, že jsem tam byl zrovna přes Vánoce a nemohl jsem je trávit s rodinou. Jinak tam náročné nebylo nic. Jak jsem již říkal, bylo to hodně dlouhé a nezáživné cvičení. Nezáživné je asi blbě řečené, pro mě záživné bylo, ale prostě to není Afghánistán, kde je i nějaká akčnost. Tady se pouze cvičila taktika, takže to nebylo ani psychicky a ani fyzicky náročné. Byl jsem v bezpečí, nic nehrozí a člověk se těší domů.“

12. Co bylo Vaší náplní ve volném čase? Měl jste dostatek soukromí?

„Soukromí jsem určitě dostatek měl. Když jsme měli volno, tak jsme jezdili na výlety po Litvě nebo jsem si chodil zacvičit do posilovny. Mohli jsme se v té Litvě pohybovat volně samotní, takže v tomhle to bylo fakt super. Jediný co, tak jsme museli chodit v civilu a nesměli jsme říkat, že jsme vojáci.“

13. Jaké bylo se potkávat s místními lidmi a pomáhat jim?

„Chodili jsme tam dost často pomáhat do škol, uklízeli jsme různé baráky lidem. Těm, kterým jsme pomáhali, tak byli zaregistrovaní v nějakém programu na pomoc a bylo to hodně příjemný a v pohodě. U ostatních mimo ten program to bylo takové půl na půl, někteří byli rádi a některý to doslova otravovalo, že se jim věnuje jiná armáda než ta jejich. Každopádně pomáhat mě bavilo.“

14. Jak probíhal návrat zpět do ČR? Neměl jste problém se začlenit zpátky do společnosti?

„Neměl jsem problém se zpátky začlenit do společnosti. Návrat vypadal asi tak, že jsem naletěl do obchodního domu hned za letišťem a nakoupil jsem si všechno nové oblečení. Nebylo to z důvodu, že bych měl přebytek peněz, ale jak jsem hodně cvičil, tak jsem i nabral a vše mi bylo malé.“

15. Změnilo se u Vás v životě něco po návratu z mise? (Př. priority, pohled na svět)

„Jak jsem již několikrát zmínil, tohle bylo cvičení a nepohyboval jsem se tam v nějaké extrémní bídě, takže nebylo nic, co by se mělo měnit.“

16. Kdybyste měl možnost jet ještě jednou na nějakou misi, jel byste? Proč?

„Určitě bych jel a konečně bych chtěl jet na nějakou bojovou misi, která by mi do kariérního růstu dala více než tahle. Důvod je to, že se učím střílet a podobný věci a chtěl bych je využít v boji. Na téhle misi nebyla příležitost a ani šance, tady voják jede se slepými, a to se tak střílí i v Čechách.“

17. Vidíte v poslání misí AČR smysl? Odůvodněte.

„Záleží asi jak v které zemi. Určitě to má v Mali a Afghánistánu smysl, ale Litva si myslím, že je všeobecně taková pro Čechy relativně zbytečná. Tam se spíše demonstruje síla NATO před Ruskem, ale tohle je pouze můj názor.“

Respondent 4

Autorka tento rozhovor uskutečnila dne 31.10.2021 v Českých Budějovicích v penzionu U Zelené ratolesti.

1. Jak dlouho jste ve služebním poměru Armádě ČR? Na kolika misích a jak dlouho jste působila? Kde?

„Tohle je komplikovanější otázka, jak dlouho jsem v armádě, protože já jsem studovala UNOB a záleží, jak si to přejete. Já jsem na základní přípravu nastoupila v roce 2016, ale na samotný prapor jsem nastoupila až v roce 2019, kdy jsem absolvovala bakalářské studium. Na misi jsem byla pouze jedné v Lotyšsku. Trvala od července 2020 do ledna 2021.

2. Jaký byl důvod, proč jste chtěl být nasazen na misi, když jste věděl, že Vám tam hrozí nebezpečí? Jakou jste měl motivaci k tomu být nasazen?

„Tam nám nehrozilo nebezpečí žádné, protože to byla mírová mise. A nabídli mi to, protože jsem byla na praporu krátce a tahle mise není úplně vyhledávaná. Není moc dobře placená a nikomu se tam převážně nechce jezdit. Takovou motivaci já jsem ale neměla. Brala jsem to jako příležitost, že jsem měla možnost se někam podívat a předpokládám, že už taková nikdy nepřijde. Obzvláště ne pro holku z bojovky, která nemá takové bojové tendence, takže já jsem po tom šla z tohoto důvodu. Motivace byla určitě ta zkušenost.“

3. Jak probíhalo oznámení o Vaší účasti rodině, partnerovi/manželovi? Bylo to pro Vás psychicky náročné?

„Ne, vůbec ne. Tak nějak jsem s rodinou od vysoké víceméně odloučená. Vždycky jsem bydlela v jiném městě, takže ani výrazná změna nepřišla, a hlavně jsem byla v prostředí, kde jsem mohla napsat zprávu a občas i zavolat, tudíž jsme nebyli úplně odříznutí.“

4. Před misí je potřeba splnit určitou přípravu, která je velmi časově, psychicky i fyzicky náročná. Využila jste v praxi tuto přípravu z České republiky? Kdyby bylo možné něco zlepšit, co by to bylo?

„Upřímně ta příprava byla vlastně nejvíc, co mi to dalo. To samotné na té mírové misi už nebylo takové. Ta příprava byla nejen z hlediska toho, že jsem tam narazila na spousty lidí, kteří se mi určitě budou hodit z pohledu zdravotnictví, tak se mi i v armádě budou hodit a jsem díky tomuto s nimi zkontaktovaná a bude to pro mě o moc jednodušší, než kdybych tohle

nepodstoupila. Musím ale zmínit, že ta příprava z pohledu zdravotníka byla dost nepříjemná, a to hlavně i psychicky. Jen nemůžu říct, že bych to využila na té misi.“

5. Jaké byly první pocity při příjezdu do dané lokality? Uvědomovala jste si, že jste v jiné zemi a zároveň kultuře a budete se muset přizpůsobit?

„Ono to tam vypadá dost podobně jako v Čechách, takže to vypadalo, že jsme vyjeli na nějaké to cvičení, na které jezdíme pořád a úplně jsme si to asi neuvědomovali, tedy aspoň já ne. Samozřejmě dokud se člověk nesrazí s nějakou jazykovou bariérou, která tam chtít nechtít přišla, tak žádný výrazný rozdíl jsem nepocítila. A kultura je to samé jako tady.

Ty místní tam mají hodně odlišnou mentalitu, která je pro nás pro Čechy dost nepochopitelná, ale to měli i Kanadští vojáci, pod kterými jsme tam byli. Ti jsou taky o dost jiní než my. Jinak jako že bychom tam narazili na problémy s náboženstvím, tak to ne. To bylo dost stejné.“

6. Odpovídaly informace, které jste měla o dané lokalitě, kde jste působila?

„Myslím si, že ano. Akorát to, co jsme dostali od našich zpravodajců, tak nebyla úplně pravda. Byli tam hlouposti, které se vůbec neshodovaly s ničím, ale nebylo to nic důležitého, co by nám zkomplikovalo pobyt tam, jen to byly nesmysly.

Jak jsem řekla, jsou to skoro sousedi, takže tam bylo fakt skoro vše stejné, to jsme věděli.“

7. Mise je relativně dlouhá a vídáte se v podstatě se stejnými lidmi, ovlivňoval vztah kolektivu průběh mise?

„Určitě ano. Samozřejmě tam byly neshody. Já jsem se tomu tedy vyhýbala, protože z té pozice, na které já jsem tam byla, tak jsem si to mohla dovolit. Mohla jsem se zavřít a nebýt s nimi na té četě v tom kolektivu, ve kterém oni museli spolupracovat, ačkoliv nechtěli.

Každopádně ano, probíhalo to tam a věřím, že to pro spousty lidí nebylo příjemné, ale já jsem z toho byla trošku vyvázaná a nemusela jsem to naštěstí řešit.“

8. Dokážete říct příčinu toho, proč ty konflikty vznikaly?

„Jednoduše jsou to fňukny, to je celé. Mně to je blbé říkat o Lotyšsku, ale ono se ukáže na těch lidech, co jsou zač. Když nejsou schopný zatnout zuby – je blbé, že to říká zrovna zdravotník, protože my máme relativně pohodu a nohy nahoře, ale myslím si, že si můžu dovolit říct, že tam nebyl žádný záděr

a nic dramatického se nedělo, ale drama se z toho dělalo. Prostě je to o lidech, někteří jsou takoví, do některých by to nikdo ani neřekl, a proto byli vybráni do toho kolektivu. Konflikty vznikaly fakt skrz hlouposti a znepríjemňovalo to dost ovzduší.“

9. Vnímala jste kulturní odlišnost jiných armád? Co Vás nejvíce zaujalo z hlediska kladného a záporného hodnocení?

„Kulturní odlišnost si myslím, že tam nebyla. Každopádně třeba ta Kanada se ke všemu odlišně staví. Máme to všechno o dost jinak nastavený a asi na to koukám taky jinak, jelikož jsem vyjela za 4. Brigádu, což je extrém od všeho. A oni jsou spíše nastavený na to řešení a my Češi na ty problémy. Je to hodně v tom cítit. V případě, že bylo potřeba něco vyřešit, tak my vymyslíme milion důvodů, proč by to tak nešlo a oni vymyslí ten jeden, jak by to jít mělo. Takže to bylo z tohoto hlediska dost příjemnější, než kdybych to měla řešit tady.“

10. S kým se Vám při naplňování úkolů AČR nejlépe spolupracovalo? V čem spočívala takto kladně hodnocená spolupráce?

„Bylo tam přibližně devět národů. Nejblíže jsme měli s Kanadou a se Slovinci a s těmi se spolupracovalo dobře, nebyl tam žádný problém. Občas to pro mě bylo hodně náročné kvůli jazykové bariéře, ale nakonec se tam vždy všechno vyřešilo. Třeba s těmi Lotyšů se spolupracovalo o dost hůř. Ta Kanada a Slovinci nebyl problém.“

11. Co pro Vás bylo na misi nejnáročnější?

„Nejnáročnější byla určitě ta situace, která v tu dobu celosvětově byla. Konkrétně tedy mluvím o virusu, to znepríjemnilo fakt úplně všechno a postavilo mě to do situace, kdy já jako zdravotník jsem musela posílat karantény a zavírat věci. Jednoduše jsem nebyla úplně v pozici nejoblíbenějšího člověka.“

12. Co bylo Vaší náplní ve volném čase? Měla jste dostatek soukromí?

"My jsme na tom našem kontingentu byly dvě ženský, takže jsme bydlely spolu a vzhledem k tomu, že já jsem bývala třeba na cvičení a kolegyně byla personalistka, takže byla na štábu, tak jsme měla každá jiný program. Víceméně jsme se nepotkávaly, jediné až večer na tom pokoji a dost často jsme tam byly samy. A určitě tam to soukromí bylo a s tím jsem problém neměla žádný. Ve volném čase byla spousta možností. My jsme měli naštěstí dlouho otevřené posilovny, takže se chodilo tam.

V Čechách bylo dlouho vše zavřené a tam pořád otevřené. Chodila jsem i lézt na skály a nemuseli jsme být nikde izolováni, když pomínu ten poslední měsíc, kdy to dopadlo, jak to dopadlo.“

13. Měli jste možnost chodit do města mezi civilisty?

„Samozřejmě možnost byla. Měli jsme určenou nějakou pracovní dobu a například v sobotu se končilo v poledne. Sobota odpoledne a neděle celý den bylo osobní volno. Tyhle dny se dalo jít do města, které bylo kousíček. Do toho hlavního jsme nejezdili a myslím si, že jsme ani nesměli. Já jsem tam jezdila jen v případě, že jsem tam potřebovala s někým do nemocnice. A to město, ve kterém byla základna, tak bylo opravdu kousek a tam se chodilo a mohlo se nakupovat.“

14. Jaké bylo potkávat se s místními lidmi a pomáhat jim?

„Víceméně ta spolupráce s těmi Lotyši byla to nejméně. Já si nepamatuji, že bychom s nimi někam jezdili. Vzpomínám si pouze na jedno týdenní cvičení, ale převážně jsme cvičili s těmi ostatními. S nimi jsme opravdu téměř nespolečovali. Ta mise je v podstatě jedno velké cvičení. Na mé pozici zdravotníka jsem spolupracovala pouze s odběrovým střediskem v Lotyšsku a jejich sestřičkami, které byly skvělé a vždy mi se vším vyšly vstříc. To byla moje jediná zkušenost s místními lidmi.“

15. Jak probíhal návrat zpět do ČR? Neměla jste problém se začlenit zpátky do společnosti?

„Nám to hodně usnadnila všudypřítomná karanténa, takže my jsme měli hodně volna, jak v karanténě, tak na dovolených na zotavení. Nešli jsme hned do práce, tak to nebyl pád na pus, protože bychom přišli do něčeho jiného, než v čem jsme ten půl rok žili. Kde bylo jiné jednání a i přístup. To, co se totiž děje u nás v práci, tak to je jiný příběh a kdyby se do té práce rovnou šlo, tak by to zabořilo.“

16. Změnilo se u Vás v životě něco po návratu z mise? (Př. priority, pohled na svět) z pozitivního nebo negativního hlediska?

„Nemyslím si, že by se změnilo, protože jsem nebyla v tom typu mise, kde by se změnit mělo.“

17. Kdybyste měla možnost jet ještě na nějakou misi, jela byste? Proč?

„Jela bych určitě, proč je těžké říct. Já jsem byla docela spokojená tady, ačkoliv to tam skřípalo, tak mi to přišlo fajn. A já jsem měla možnost spolupracovat s těmi zdravotníky jiných národů jako byli Poláci, Španělé, Kanadáné a přišlo mi to jako skvělá zkušenost, a hlavně i jako dobrá jazyková zkušenost.“

18. Vidíte v poslání misí AČR smysl? Odůvodněte.

„Myslím si, že to nějaký smysl má. Samozřejmě my jsme byli nasazení do prostoru, kde cvičilo na základně asi dva a půl tisíce vojáků koaličních sil a takhle my to přijde pěkný. Každopádně, když se nad tím člověk reálně zamyslí, že pár set kilometrů vedle je ta hranice s tím Ruskem, kde každý měsíc cvičí na nějakým jejich cvičení statisíce vojáků, tak nevím, co si o tom mám úplně myslet. Nevím, co bychom tam dělali s těmi možnostmi, co máme my a které mají oni. I spousta lidí z mého okolí, z civilu si ťukají na čelo, jestli jsme se nezbláznili. Chápu tenhle pohled, ale pořád si myslím, že asi je fajn, aby ta koalice těch národů nějakým způsobem kooperovala a fungovala společně. Jak to někdo odsuzuje, tak já to z tohohle necítím.“

Respondent 5

Autorka tento rozhovor uskutečnila 31.10.2021 v Českých Budějovicích v penzionu U Zelené ratolesti.

1. Jak dlouho jste ve služebním poměru Armádě ČR? Na kolika misích a jak dlouho jste působil? Kde?

„V armádě jsem šest let, byl jsem pouze na jedné misi v Mali. Tato mise trvala šest měsíců, tedy půl roku.“

2. Jaký byl důvod, proč jste chtěl být nasazen na misi, když jste věděl, že Vám tam hrozí nebezpečí? Jakou jste měl motivaci k tomu být nasazen?

„Důvod byl určitě podívat se někam ven, když už tedy v té armádě jsem. Je to něco jako, když se hraje sport a sportovec chce hrát i zápasy v případě, že se tomu věnuje nějak více. Tohle je jeden důvod a ten druhý důvod jsou samozřejmě peníze a ty peníze jsou i důvod, proč jsem tam jel. Největší motivací tudíž byly pro mě peníze, a hlavně životní zkušenost.“

3. Jak probíhalo oznámení o Vaší účasti rodině, manželce/partnerce? Bylo to pro Vás psychicky náročné?

„K rodině to oznámení náročné nebylo vůbec. Já jsem tam chtěl jet, takže to oznámení náročné ani nebylo. Horší bylo to, jak to přijali. Řekl jsem jim, že jsem vybraný do mise a museli se s tím ztotožnit, že pojedou. Zkoušeli mi to vymluvit, hlavně mamka. Říkala něco ve smyslu, co tam budu dělat, že mi tam hrozí nebezpečí, ale já jsem byl rozhodnutý jet. Horší, než to oznámení bylo rozhodně loučení. Bylo to takové, že celá rodina nebyla nadšená. Chlapi jako taťka a mamky přítel, děda většinou chápali, že chci něco vyzkoušet, ale ta ženská strana byla horší. Mamka a babička s tím jednoduše nesouhlasily, že bych měl někam jet.“

4. Měl jste možnost s nimi telefonovat?

„Ano měl. Mohl jsem s nimi telefonovat klidně každý den. Měli jsme tam nějakého místního operátora a přes to se dalo telefonovat. Spíš se ale využívaly sociální sítě na hovory. Také tam byly pevné linky, přes které se dalo telefonovat domů.“

5. Před misí je potřeba splnit určitou přípravu, která je velmi časově, psychicky i fyzicky náročná. Využil jste v praxi tuto přípravu z České republiky? Kdyby bylo možné něco zlepšit, co by to bylo?

„Upřímně některé věci jsme tam z přípravy využili, ale zdálo se mi, že ta příprava byla z 50% o ničem. My jsme byli druhý kontingent, co vůbec do té mise jel, protože v té době se otevřeno nové místo na nasazení a nikdo nevěděl, co se tam vůbec bude dít, co tam my budeme dělat. Věděli jsme jen základní informace, co tam budeme dělat, ale zda budeme dělat i služby na branách, to už nikdo nevěděl. Ani nikdo nevěděl, zda budeme jezdit někam dál mimo základny. Takže příprava se odvíjela od něčeho, co vlastně ani nebylo podloženo, že se tam bude dělat. Příprava tudíž byla všeobecná. A u těch druhých 50% jsme měli velmi dobré instruktory, kteří se zaměřovali hlavně na vlastní obranu a obranu jednotky, kdyby se něco stalo, abychom mohli reagovat. Ohledně toho zlepšení, tak nevím, zda by to bylo možné, ale určitě se více informovat. Je pochopitelné, že těch informací tolik nebylo, protože jak jsem zmínil, tak jsem byl v druhém kontingentu, co tam vůbec je, ale určitě by toho šlo zjistit více, než nám bylo předáno.“

6. Jaké byly první pocity při příjezdu do dané lokality? Uvědomoval jste si, že jste v jiné zemi a zároveň v jiné kultuře a budete se muset přizpůsobit?

„První pocit po vystoupení z letadla byl, že asi umřu. V době, kdy jsem tam přijel, tak na letišti bylo na sluníčku minimálně šedesát stupňů. Jasně, uvědomoval jsem si, že jsem tam jinde a viděl jsem okolo sebe, co se tam děje a jak ty lidi žijí. Viděl jsem to prostředí, co tam je za neskutečný nepořádek. Jsem docela flegmatický, takže to přizpůsobení náročné nebylo.“

7. Odpovídaly informace, které jste měl o dané lokalitě, kde jste působil?

„Já jsem v podstatě žádné informace neměl, jak jsem už několikrát řekl, moc lidí tam před námi nebylo a nebylo možné ty informace zas tolik zjistit. Ano, snažili jsme se zjistit něco málo od kluků, ale nic extra. Zajímalo nás převážně to, zda tam je nějaký obchod, kde si lze něco koupit.“

8. Na jaké pozici jste tam jel a co bylo Vaší náplní práce?

„Jel jsem tam na pozici střelce v autě. A náplň práce v naší misi, tak tam toho bylo více. Jako hlavním úkolem bylo zabezpečování trenérů, co tam přijeli z různých zemí. Ti trenéři cvičili Malijské jednotky k obraně, tak jsme zabezpečovali jejich bezpečnost. To bylo našim hlavním úkolem. Dále se zabezpečovala základna, točili jsme služby na branách základny se španělskou jednotkou. Poté auto, co vjíždělo nebo vyjíždělo ze základny, tak muselo být zkontrolované od nějakých výbušnin nebo zda nemají zbraně či cokoliv nebezpečného pro nás nebo základnu.

Také se kontrolovala výbušniny v okruhu deseti kilometrů v okolí základny. Bylo to určitých asi deset míst, kam se jezdilo. A ještě u základny byla taková menší hora a tam se dělal průzkum terénu asi co dva dny. Bylo to jako patroly.“

9. Mise je relativně dlouhá a vídáte se v podstatě se stejnými lidmi, ovlivňoval vztah kolektivu průběh mise?

„Jo určitě, někteří lidé si zažili to, že půl roku je fakt dlouhá doba. Navíc se stejnými lidmi na jednom pokoji, když můžou mít jiné názory a všichni se tam nekamarádí. Někteří jsou více náchylní k agresivitě a někteří méně. Já osobně ne, ale někteří kluci měli problém a po dvou měsících vznikla ponorka. Ubytování byla přízemní budova a pokoje velikostně asi 5x4 metry

a spali jsme po šesti lidech na palandě. Musím říct, že soukromí tam nebylo žádné, oddělovala nás jen plachta.“

10. Vnímali jste kulturní odlišnost jiných armád? Co Vás nejvíce zaujalo z hlediska kladného a záporného hodnocení?

„Bylo tam hodně národů. Němci například zajišťovali nemocnice. Potom z různých národů tam byli ti trenéři. To bylo snad čtyřicet zemí, co tam posílalo své trenéry neboli vojáky, co trénovali tu Malijskou jednotku. Nejvíce jsme spolupracovali se Španěly, protože jsme s nimi točili služby a jezdili na výjezdy.

Ke Španělům se mi těžce řeknou pozitiva, nemůžu je nějakým způsobem najít. Negativa jsou to, že jsou hrozně nezodpovědní. Jsou dost hluční a to nám vadilo v jídelně. A pozitiva mě fakt nenapadají, když se totiž něco stalo, tak se to snažili hodit na nás. Museli jsme za ně dělat i těžké úkoly.“

11. S kým se Vám při naplňování úkolů AČR nejlépe spolupracovalo? V čem spočívala takto kladně hodnocená spolupráce?

„Nejlepší to bylo asi s těmi Němci. Byli to velmi příjemní lidé a dělali svou práci dobře. Respektive se snažili. Když se tam vyskytla malárie, tak se tomu věnovali, ale to byl jejich úkol. Nemůžu sice říct, že by se snažili dělat něco navíc, ale dělali to, co bych jejich úkol. Každopádně spolupráce s nimi dobrá a nemůžu nic vytknout. Byli důslední, to je nejdůležitější.

12. Co pro Vás bylo na misi nejnáročnější?

„Nejnáročnější bylo stoprocentně si zvyknout na ten přechod teplot, na to vedro. Nikdy jsem nezažil, abych byl půl roku vlastně ještě oblečený ve výstroji, co musí mít voják na sobě v takových stupních, co tam byly. Takže asi tohle bylo nejnáročnější.“

13. Co bylo Vaší náplní ve volném čase? Měl jste dostatek soukromí?

„Ve volném čase jsme mohli běhat, chodit do posilovny. Já jsem zjistil, že se tam hraje volejbal, takže já jsem svůj volný čas trávil tam. Jinak jsme hráli šachové turnaje a taky jsme hodně odpočívali. Měli jsme u baráku takovou odpočívárnu, kde byli lavičky, místo, kde se dalo kouřit a také tam byl ping pong. Hodně jsme si večer povídali s kluky, protože přes den jsme byli rozdělení a každý plnil ten svůj úkol. Jinak se tam trávit čas nedal.

Soukromí jsem neměl. Soukromí jsem si užil až na konci mise, kdy jsme jeli do hotelu a tam měl každý svůj pokoj. Tudiž jsem pět měsíců byl zavřený v jedné malé místnosti s hodně lidmi, byla to bída.“

14. Jaké bylo se potkávat s místními lidmi a pomáhat jim?

„S místními jsme se potkávali jen v případě, že jeli k nám na základnu. To byli lidi, co tam pracovali. Měli jsme tam jednoho místního, co nám vozil cigarety, paličky elektrické na komáry. Přes něho se dalo koupit něco venku, co jsme neměli na základně. Dokonce na nás i zkoušel, zda nechceme drogy. Nebyla moc šance se s místními jinak potkávat, protože se do města nemohlo.“

15. Jak probíhal návrat zpět do ČR? Neměl jste problém se začlenit zpátky do společnosti?

„Z mé strany vůbec. Myslím si, že žádná změna neproběhla, protože se tam teoreticky nic nestalo a že bych měl nějaký problém se začlenit? Vůbec. Věřím, že kdyby se tam stal nějaký konflikt, tak by to bylo jiné. Takhle jsem se cítil, jak kdybych byl někde týden na dovolené a pak se vrátil zpátky do České republiky jen s novými zážitky. Návrat byl zase složitý v tom, že jsme se vrátili v listopadu, kdy u nás byla už relativně zima, a já jsem přijel z místa, kde bylo takové teplo. Hodně dlouho jsem si na to nemohl zvyknout, a dokonce mi byla zima, i když bylo 25 stupňů. Zvykal jsem si zase asi půlroku.“

16. Změnilo se u Vás v životě něco po návratu z mise? (Př. priority, pohled na svět) z pozitivního nebo negativního hlediska?

„Asi ne, asi vůbec nic. Nějakým způsobem to se mnou vůbec nic neudělalo. Věděl jsem, že za tu bídu a nepořádek si mohou sami, protože jsou to prasata. Je to takový národ, odpadky házejí všude po zemi a bylo to pro mě fakt nepochopitelné. To je důvod, proč jsem jich tam vůbec nelitoval.“

17. Kdybyste měl možnost jet ještě jednou na nějakou misi, jel byste? Proč?

„Kdyby byla možnost, tak určitě ano. Proč? Znova zkušenosti nové, peníze. Za mě tahle mise byla super. Bavilo mě, že tam byl režim, který si člověk dodržoval. Čas tam utíkal hodně, protože práce byla spousta. Neměli jsme ani první dva tři měsíce volno. Bylo tolik práce, bylo to náročné, ale utíkalo to. A rád bych jel i se stejným velením, protože to s nimi bylo super. Fakt bych se klidně vrátil.“

18. Vidíte v poslání misím AČR smysl?

„Určitě v tom nějaký smysl vidím. Jak jsem říkal na začátku, tak ten voják je vlastně jako sportovec. V případě, že hraje florbal, fotbal nebo volejbal a hraje to na nějaké úrovni a má někde reprezentovat, tak je třeba mít i nějaký ostrý zápasy. Když to převedu do armády, tak my spoustu času věnujeme trénování a cvičení k tomu, aby při nějakém konfliktu bránila vlast a nejsou žádné zkušenosti, tak to je k ničemu. Ty zkušenosti z boje přímo něco dají. Tam si lidé mohou zkusit, co může nastat a může se cokoliv zkusit. V tomhle vidím důvod, proč by se mělo jezdit. Po každé misi ten voják je odhodlanější a připravenější a má více praxe v tom potom tu Českou republiku lépe ochránit.“

19. Cítil jste se tam někdy v nebezpečí nebo ta mise spíše probíhala v poklidu?

„Určitě, cítil jsem se tam v nebezpečí. Hodně krát. Hlavně ze začátku, co jsme tam přijeli. Hned, co jsme tam přijeli, tak jsme tankovali na místních benzínkách a tam bylo strašně hodně lidí, hodně baráků v okolí a nikdo nemohl vědět, zda ti občané jsou naklonění k nám nebo zda tam není někdo mezi nimi, kdo by nás chtěl ohrozit.“

Vystoupilo se z auta a šlo se tankovat, my jako střelci jsme měli za úkol strážet perimetr a když člověk z cizí země viděl tolik lidí, tak nebylo jasné, jak budou reagovat, zda někdo nevytáhne nůž, nebude střílet, tak to bylo dost děsivé a měl jsem respekt. Hlavně jak jsem nikdy v takové situaci nebyl, tak jsem nevěděl ani já, jak budu reagovat, jak rychle a odkud to případně přijde. Jak jsme jezdili s trenéry ven, tak tam byla otevřená planina a v dálce byly baráčky. Chodil jsem sám na veřejném prostranství a byl jsem chráněn pouze vestou a musím říct, že jsem se taky bál. Bál jsem se i jednou na základně, protože si tam kolega vystřelil z jedné velké zbraně. To jsem měl zrovna službu, tak to nebylo vůbec příjemné.“

10 Vyhodnocení

Vyhodnocení praktické části autorka provedla pomocí SWOT analýzy, k jejíž tvorbě silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb využila provedené rozhovory s příslušníky AČR. Jelikož rozhovory byly provedeny s respondenty, kteří se zúčastnili rozdílných zahraničních misí, autorka vyhodnotila každý rozhovor samostatně a na závěr provedla porovnání.

Respondent 1

Tabulka 1- vyhodnocení rozhovoru SWOT analýzou respondent 1

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Kvalitní příprava ✓ Dobrá kondice ✓ Komfort pro vojáky ✓ Informovanost před odjezdem ✓ Přizpůsobení se úkolům oproti jiným národnostem ✓ Vyspělá Armáda ČR	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Psychická náročnost pro rodinné příslušníky ✓ Nekvalitní výstroj ✓ Komunikace se štábem
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Zkušenosti ✓ Finance ✓ Uvědomění si na jaké úrovni žijeme ✓ Poznání nové kultury	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Riziko úrazu na vlastní náklady ✓ Ponorková nemoc ✓ Útoky ✓ Rivalita mezi Američany a Afghánci ✓ Psychické následky po návratu do ČR

Zdroj: vlastní zpracování

Tento rozhovor byl proveden s osobou, která již není ve služebním poměru přibližně pět let. Mise se zúčastnil v dálnější době oproti ostatním respondentům. I přes to, že už od doby, kdy se vrátil, uběhlo mnoho let, tuto zkušenost si pamatuje velmi živě. Mezi chválené a silné stránky pro něj patřila příprava, která byla rozsáhlá, fyzicky náročná, hlavně na vysoké úrovni a v praxi tuto přípravu z větší části využil. Před odjezdem do dané lokality byl dostatečně informován o tom, co ho bude čekat, na jaké místo pojedou, jaké nebezpečí mu hrozí. Při nasazení si nemohl stěžovat na to, jak o ně bylo postaráno. Měl vše, co potřeboval a velkou rozmanitost jídla. V průběhu mise si uvědomil, jak je vyspělá naše armáda oproti ostatním. Motivací k nasazení pro něj byla hlavně zkušenost, ale neopominutelné jsou i finance. S penězi, ale člověk nikdy počítat nemůže v případě, pokud se mu stane nějaký úraz. Armáda dle respondenta hraří pouze základní ošetření a zbylé platí buď pojistka, kterou si příslušník platí sám nebo si musí zdravotní pomoc uhradit. Tato příležitost mu obohatila život nejen o zkušenosti, ale také o uvědomění si, co v životě vlastně má, na jaké úrovni žije oproti Afghánistánu. Na misi by vytknul nekvalitní výstroj, která jim byla přidělena. Věci nefungovaly, tak jak by měly a dost to vojáky omezovalo. Dále byla špatně ohodnocená komunikace se štábem, kdy jim nebyla poskytnuta v nouzi munice a obecně přístup od nadřízených. Návrat z mise pro vojáka byl velmi náročný. Události, které se na dané misi staly, tak si odnesl do běžného života. Ačkoliv mu nebylo ublíženo žádným způsobem na fyzickém zdraví, tak psychické utrpělo. Bylo pro něj velmi citlivé, když slyšel hluk nebo pobyt v davu lidí, což se mu na misi nestávalo. Sám za sebe by misi ohodnotil jako úspěšnou a kdyby byla možnost, tak by byl jel znovu.

Respondent 2

Tabulka 2 - vyhodnocení rozhovoru SWOT analýzou respondent2

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Bezpečnost na základně ✓ Informovanost před odjezdem ✓ Dobrý kolektiv ✓ Školení praktik jiných slabších armád ✓ Komfort pro vojáky	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Reakce rodiny na nasazení ✓ Školitelé v přípravě měli zastaralé techniky a praktiky ✓ Kulturní odlišnost s jinými armádami
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Finance ✓ Dobrodružství ✓ Komunikace s rodinou ✓ Změna pohledu na svět	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Obavy z toho, co se bude dít doma ✓ Improvizované výbušné zařízení ✓ Posttraumatická stresová porucha

Zdroj: vlastní zpracování

Respondent se zúčastnil mise v Afghánistánu. Důvod, proč na misi chtěl být nasazen, jsou finance, ale také vyvrcholení kariéry, získání nových zkušeností a dobrodružství. Své povolání přirovnává k fotbalu či jinému sportu, kdy každý sportovec chce hrát zápasy, ne se na ně pouze připravovat. Psychicky náročné pro něj bylo oznámení rodině, že pojede, jelikož se příbuzní báli. Před odjezdem byl obeznámen ze vším, co ho čekalo. Mezi nechválené činnosti patřila příprava, kdy školitelé měli zastaralé techniky. Učili je věci, které by využili, kdyby jeli na misi dřív, ale ne v době, kdy byly jiné vymoženosti. Jelikož na misi je více národností, tak byla znát kulturní odlišnost. Velmi složité bylo vycházet s Američany a konkrétně s ženami, které mají jinou mentalitu, než ženy v Česku. V místě základny se příslušník cítil v bezpečí a hlavně užitečný. Mezi náplň jeho práce kromě patrol patřilo také školení slabší afghánské armády. Cítil se tam komfortně, bylo mu poskytnuto různorodé jídlo a v případě nouze o soukromí byla vždy možnost si odskočit do málo navštěvované tělocvičny. Velkou výhodou byla možnost komunikace s rodinou a dobrý kolektiv v misi.

Bylo pro něj náročné, že nevěděl, co se děje doma, když si netelefonovali a měl strach, že když se něco stane, tak nebude moct pomoci. Příslušník na misi zažil i konflikt, kdy najeli na improvizované výbušné zařízení, ale naštěstí se nikomu nic nestalo, ale pořád je tam obava a strach z nebezpečí mimo základnu. Psychické problémy po návratu z mise nepocíťoval, ale zmínil, že mnoho vojáků zažívá posttraumatickou stresovou poruchu v případě, že se stane vážnější problém.

Respondent 3

Tabulka 3 – vyhodnocení rozhovoru SWOT analýzou respondent3

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Mírová mise = bezpečné prostředí ✓ Stejná kultura jako v ČR ✓ Úroveň vycvičení českých pozemních sil ✓ Možnost cestování 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Klimatické podmínky ✓ Doba mise
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Zkušenost ✓ Poznání nového státu ✓ Jazykový posun 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Konflikty mezi vojáky

Zdroj: vlastní zpracování

Příslušník se zúčastnil zahraniční mise v Litvě. Jednalo se o mírovou misi, která nebyla žádným způsobem nebezpečná a tyto mise se považují spíše jako cvičení. Výhodou byla stejná kultura jako v České republice, tudíž nebylo potřeba se přizpůsobovat prostředí. Vojáci mohli po Litvě cestovat a poznávat zemi. Na misi chtěl být nasazen z důvodu zkušeností, jazykového posunu, tak i právě kvůli poznání nového prostředí. Mezi jiným vyzdvihoval vycvičení pozemních sil Armády České republiky. Poznal, že oproti jiným státům je naše armáda vyspělejší a kvalitněji vycvičená.

Voják byl vybrán z náhradníků, jelikož jeho kolega onemocněl a kvůli tomu neměl možnost plnit přípravu a dozvědět se informace o tom, co ho bude na misi čekat. Věděl pouze základní informace od kolegů. Jak již bylo zmíněno, tak se jednalo o mírovou misi, takže nebyla akční a doba tam neubíhala. O to více bylo znát odloučení od rodiny, kamarádů a s větší intenzitou to působilo na psychickou stránku člověka. V době, kdy byl na misi nasazen, se nestal žádný konflikt mezi vojáky, ale respondent upozornil na fakt, že se to dost často stává. Kdyby měl možnost jet opakovaně na misi, tak by nabídkou nepohrdnul, ale upřednostňoval by mise bojové.

Respondent 4

Tabulka 4 – vyhodnocení rozhovoru SWOT analýzou respondent 4

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Mírová mise – nehrozilo nebezpečí ✓ Kvalitní příprava ✓ Mnoho soukromí ✓ Možnost cestování ✓ Spousta možností na aktivity ve volném čase 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Psychicky náročná příprava ✓ Informace o lokalitě od vojenských zpravodajců ✓ Mise v době pandemie COVID19
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Zkušenost ✓ Navazování kontaktů do budoucnosti v kariéře ✓ Komunikace s rodinou ✓ Zlepšení jazyka 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Jazyková bariéra ✓ Odlišná mentalita kolegů ze zahraniční i místních ✓ Neshody v kolektivu

Zdroj: vlastní zpracování

Tento rozhovor byl prováděn s příslušníkem, který se zúčastnil zahraniční mise v Lotyšsku. Je považovaná také za mírovou, kde nehrozí nebezpečí. Nejvíce z celé mise byla vyzdvížená příprava, kdy respondentka uvedla, že jí to do kariérního růstu dalo nejvíce a také za silnou stránku považuje zlepšení jazyka. Měla možnost se seznámit jako zdravotnice s mnoha lidmi, kteří se jí budou v budoucnu hodit. Tato příprava byla pro ni ale na druhou stranu těžká po psychické stránce.

Jakožto žena měla v průběhu dostatek soukromí – na pokoji by neměla být opačná pohlaví. Měli možnost cestovat, ale nesměli navštívit hlavní město, tam se mohlo pouze do nemocnice se zraněnými. Také se tam věnovala svým zálibám a koníčkům. Před odjezdem byli vojáci informovaní o lokalitě od jejich zpravodajců, což bylo považované za slabou stránku, jelikož informace neodpovídaly. Tato mise se konala v roce 2020 v době Covid-19 a pandemie měla dopad i tam. Ačkoliv v České republice bylo již vše uzavřené a v Lotyšsku stále vše fungovalo, tak jako zdravotnice musela lidi posílat do karantén a v žádném případě to pro ni nebylo příjemné. Misi nejvíce ovlivnily neshody v kolektivu. Setkala se i s jazykovou bariérou, ale vždycky se s pomocí gest šlo s kýmkoliv domluvit. Kdyby byla další nabídka na misi, přijala by jí a nezáleželo by, zda se jedná o misi mírovou nebo bojovou, protože obě varianty jí pokaždé do života něco dají.

Respondent 5

Tabulka 5 – vyhodnocení rozhovoru SWOT analýzou respondent 5

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Mnoho času na sport ✓ Klidný průběh mise ✓ Spolupráce se zahraniční armádou – Německo 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Nulová informovanost o kontingentu ✓ Nepraktická a zbytečná příprava ✓ Klimatické podmínky
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Finance ✓ Životní zkušenost ✓ Poznání nového místa a využití praxe 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ponorková nemoc ✓ Pocit strachu ze zastřelení a ublížení na zdraví

Zdroj: vlastní zpracování

Příslušník byl nasazen na misi v Mali. Jednalo se o bojovou misi, kde se nestal žádný konflikt. Motivací k odjezdu na misi byla životní zkušenost, finance a využití praxe z České republiky. Voják šel k armádě, aby bránil Českou republiku a podle něj je po každé misi voják odhodlanější a připravenější a má více praxe v tom ČR lépe ochránit. To pro něj byl význam tam jet. Jelikož Mali navštívil v době, kdy se o něm ještě moc informací nevědělo, tak informovanost o tomto kontingentu byla v podstatě nulová a z toho vyplývá i nekvalitní příprava. Nikdo nevěděl, co je bude čekat a tím pádem ani nevěděli na co se připravit. Velmi náročné pro vojáky byly klimatické podmínky. Bylo tam na sluníčku přes padesát stupňů, museli mít na sobě výstroj a byl to pro ně nezvyk. Chválený byl celkový komfort během pobytu, který tam pro ně byl. Měli mnoho času na sport a jakékoliv aktivity. V průběhu mise se nestal žádný konflikt, ale bylo mnoho situací, kdy se respondent necítil komfortně a měl strach sám o sebe – ve většině případů se jednalo o otevřené prostory mimo základnu. Ačkoliv na této misi nebyly žádné rozpory v kolektivu, tak to bylo uvedené jako dosti časté. Kdyby měl možnost se zúčastnit jiné mise, určitě by vyjel, jak z důvodu financí, tak z důvodu prohloubení dalších zkušeností.

Celkové vyhodnocení

Vlastní výzkum autorky měl za úkol zjistit vnímání zahraničních misí příslušníky Armády České republiky. Autorka úmyslně vybrala respondenty z odlišných misí z důvodu rozmanitosti, avšak odlišnost respondentů byla limitujícím faktorem pro vyhodnocení. Z rozhovorů je patrné, že je velmi obtížné se na misi dostat. Je mnoho podmínek (fyzické testy, psychické testy, zdravotní prohlídka), které je potřeba splnit, a ne každý voják je toho schopný. Z velké části jsou příslušníci spokojeni s přípravou v případě, že se školitelé již zahraničních misí zúčastnili. Pokud se učí od nadřízeného, který misi nepodstoupil, tak jí považují za nedostatečnou a v praxi nevyužitelnou, jelikož školitel nemá vlastní zkušenost a praxi. Jeho přednášení tak pochází pouze z určitých literárních zdrojů. Motivace pro nasazení bývá spíše zaměřená na zkušenosti, ale nelze také opominout finance. V průběhu misí se odehrává spousta nelehkých situací, které jsou velmi psychicky náročné a musí se s nimi ztotožnit. Ať se jedná o strach, pocit nebezpečí či odloučení od rodiny. Jelikož rozhovory byly vedeny jak s lidmi, kteří se zúčastnili misí mírových i bojových, tak je možné je porovnat.

Obecně vzato mírové mise jsou považovány spíše jako výcvik. Vojáci se tam cítí být v bezpečí, vědí, že jim nehrozí jakákoliv újma na životě a zdraví. V bojových misích je to přímo naopak. Hrozí tam nebezpečí a nelze nikdy počítat s tím, že člověk tam je v bezpečí. Je potřeba být pořád ostražitý. Dost častým problémem v průběhu mise bývá tzv. ponorková nemoc a také je možné narazit na odlišnou mentalitu lidí např. kolegů z ČR, ale zároveň i vojáků z jiných států. Věc, která stoprocentně byla u všech respondentů chválená, byla jídelna, kde si člověk mohl vzít cokoli chtěl a na co zrovna měl chuť. Vyhovovalo jim, že o ně po celou dobu nasazení bylo postaráno. Nemuseli řešit běžné věci, co člověk v životě řešit musí.

Ohledně navrácení se do České republiky a začlenění do společnosti jsou názory velmi rozdílné. Pro jednoho to bylo velmi složité a druhý měl pocit, jakoby se vrátil z dovolené po týdnu a v podstatě se nic nezměnilo. Autorka si v tomto směru udělala takový názor, že záleží, co se na té misi odehrávalo a jak dané situace respondenti prožívali a vnímali. Pokud v misi byl nějaký konflikt – nastřelení či najetí na improvizované výbušné zařízení, tak tyto osoby návrat do reality nesou hůře, než osoby, u kterých mise proběhla bez jakéhokoliv konfliktu.

Mise pro příslušníky AČR je výhodná i v tom, že si většina z nich uvědomila, co v České republice mají a v jaké bídě se žije například v Afghánistánu. Účastníci vnímají zahraniční mise jako vyvrcholení jejich kariéry a berou to jako jejich poslání – chránit Českou republiku, ale zároveň pomáhat státům, které spadají pod NATO.

Závěr

V teoretické části bakalářské práci se autorka zabývala základními termíny o Armádě České republiky, popisem zahraničních misí a jejich historií a současností a přípravou na mise. Také se věnovala jednotlivým rysům a fázím a sociálně psychologickým aspektům návratu vojáka z mise. Vymezila pohled veřejnosti na nasazení příslušníků AČR do zahraničí a také jaké mají vojáci možnosti na rekonvalescenci po návratu.

Hlavním cílem práce bylo zkoumat vnímání zahraničních misí příslušníky Armády České republiky. Na základě tohoto cíle bylo zvoleno šestnáct základních výzkumných otázek. Do výzkumu autorka zahrnuje pět respondentů, z toho čtyři muže a jednu ženu. Jeden muž již nebyl ve služební poměru armádě, ale zbylí čtyři stále slouží. Jelikož se téma zabývá zahraničními misemi, tak podmínka pro rozhovor byla účast alespoň na jedné. Autorka využila kvalitativní výzkum pro dosažení cíle a rozhovory byly vedeny formou polostrukturovanou. Doslovně přepsané rozhovory z diktafonu byly vyhodnoceny a diferencovány SWOT analýzou, tedy do oblastí silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb. Limitujícím faktorem pro celkové hodnocení byla rozmanitost rozhovorů – každý příslušník se zúčastnil jiné mise, tudíž autorka vyhodnotila jednotlivé rozhovory a poté zjištění shrnula celkově.

Z výzkumu vyplynulo, že mezi nejčastější důvody pro nasazení do zahraničí jsou pro vojáky zkušenosti a využití zkušeností z České republiky přímo v boji. Dalším důvodem, ale méně podstatným, jsou finance. Většina z nich se setkala s nesouhlasem rodiny při odjezdu a považovala to za náročnou situaci. Respondenti upřednostňují mise bojové oproti mírovým, jelikož jsou více akční. Také se setkali s ohrožením na životě a strachem, ale naštěstí jim nebyla způsobena žádná újma, ačkoliv konflikt zažili. Na misi se často setkávají s ponorkovou nemocí, která hodně nepříjemňuje pobyt v zahraničí, tudíž důležitou součástí pro klidný průběh je dobrý kolektiv. Jeden z vojáků pocítoval problém se začleněním do společnosti, ale zbytek se po návratu cítil dobře.

Výzkum pro autorku měl velký význam. Zjistila, že vojáci jsou osobnosti, které musí být velmi psychicky odolné a dělat práci srdcem. Váží si každého jednoho z nich, jelikož tím vším, co dělají, se snaží ochránit jak ji, tak celou Českou republiku a zároveň státy v NATO. Věří, že tyto informace budou užitečné pro občany, kteří neměli šanci se dozvědět o zahraničních misích přímo od osob, které se jich zúčastnily.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. BALABÁN, Miloš a Libor STEJSKAL. *Kapitoly o bezpečnosti*. 2., změn. a dopl. vyd. Praha: Karolinum, 2010. 483 s. ISBN 978-80-246-1863-0.
2. ČERNÝ, Michal. *Cesta vojáka: příběh českého výsadkáře: od výcviku po zahraniční mise*. Brno: CPress, 136 s. 2017. ISBN 978-80-264-1519-0.
3. DZIAKOVÁ, Olga. *Vojenská psychologie*. Praha: Triton, 2009. Psyché (Triton). 544 s. ISBN 978-80-7387-156-7.
4. HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Praha: Portál. 254 s. ISBN 80-736-7040-2.
5. HYNEK, Nik, Jan EICHLER a Lubomír MAJERNÍK. *Konflikt a obnova v Afghánistánu: kontext, prostředí a zájmy*. Praha: Ústav mezinárodních vztahů, 2012. 191 s. ISBN 978-80-87558-06-5.
6. KLUGEROVÁ, Jarmila, Irena PRÁZOVÁ a Tereza VACÍNOVÁ. *Jak vypracovat bakalářskou, diplomovou, rigorózní a disertační práci*. 3., přeprac. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2010. 48 s. ISBN 978-80-7452-004-4.
7. KOUČKÁ, Marta a Bohumír VESELÝ. *Krizové řízení v oblasti obrany státu*. Praha: MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2009. 55 s. ISBN 978-80-86640-69-3.
8. MAJER, Petr. *Armáda České republiky a zahraniční mise*. Praha: Ministerstvo obrany České republiky, 2003. Edice vojenského profesionála. 111 s. ISBN 80-727-8183-9.
9. Ministry of Defence. *Czech Soldiers in Bosnia and Herzegovina in NATO-led peace keeping operations*. Prague: Ministry of Defence of the Czech Republic, 2002. 101 s. ISBN 80-7278-156-1.
10. PROCHÁZKA, Jan. *10 years of the Czech Republic's membership in NATO*. Praha: Ministry of Defence of the Czech Republic, 2009. 127 s. ISBN 978-80-7278-492-9.
11. ROUŠAR, Jaroslav. *Česká republika a její profesionální armáda*. Praha: Ministerstvo obrany České republiky, 2006. 159 s. ISBN 80-7278-312-2.
12. ROUŠAR, Jaroslav. *Česká republika a její armáda*. Praha: Ministerstvo obrany České republiky, 2001. 110 s. ISBN 80-7278-135-9.

13. SLÁDEK, Ota. *Afghánská mise Lógar*. Praha: And play, 2011. 214 s. ISBN 80-903749-2-1.
14. STEHLÍK, Pavel. *Do temnoty: zpověď českého vojáka v Afghánistánu*. Brno: CPress, 2014. 238 s. ISBN 978-80-264-0515-3.
15. STEHLÍK, Pavel. *Já, voják v Afghánistánu: vzpomínky českých veteránů*. Brno: CPress, 2017. 136 s. ISBN 978-80-264-1431-5.
16. Sullivan, D; Colbert, E; Cowley, J. Mission Resilience for Future Army Tactical Networks. RESILIENCE WEEK. 2018, Denver, USA. ISBN 978-1-5386-6913-6.
17. ŠENOVSKÝ, Michail, Vilém ADAMEC a Zdeněk HANUŠKA. *Integrovaný záchranný systém*. 2. vyd. 166 s. ISBN 978-80-7385-007-4.
18. TIMKO, Ján. *Voják v psychické zátěži*. Praha: Naše vojsko, 1986, 251 s. Knižnice vojenské teorie a praxe
19. VILÁŠEK, Josef, Miloš FIALA a David VONDRÁŠEK. *Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století*. 2. vyd. 189 s. ISBN 978-80-246-2477-8.

Elektronické zdroje

1. BERKA, Karel. *Analýza a syntéza* [online]. [cit. 2022-01-20]. Dostupné z: https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Anal%C3%BDza_a_synt%C3%A9za.
2. *Doktrína Armády České republiky*. Praha: Ministerstvo obrany České Republiky, 2010 [online]. [cit. 2021-07-28]. Dostupné z: https://www.unob.cz/fvz/struktura/k302/Documents/Doktrina_ACR.pdf.
3. JANOUSEK, Petr. *Čeští vojáci v novodobých zahraničních operacích, seznam jednotlivých misí*. Vojenský historický ústav [online]. [cit. 2021-08-15]. Dostupné z: <http://www.vhu.cz/historie-zahranicnich-operaci-nasi-armady-nyni-prehledne-a-komplexne-na-webu-vhu/>.
4. KARAFFA, Vladimír, Miloš BALABÁN a Antonín RAŠEK. *Vývoj bezpečnostní politiky a strategie ČR v období 1990-2009*. Vojenské rozhledy [online]. ISSN 2336-2995. [cit. 2021-09-10]. Dostupné z: <https://www.vojenskerozhledy.cz/kategorie-clanku/bezpecnostni-a-obranna-politika/vyvoj-bezpecnostnipolitiky-a-strategie-cr-v-obdobi-1990-2009>.

5. KOSECOVÁ J. ZŮNA J.: *Pojmový aparát mírových operací a jejich vymezení v doktrínálních dokumentech Armády České republiky* [online]. [cit. 2021-07-30]. Dostupné z: <https://vojenskerozhledy.cz/kategorie-clanku/teorie-a-doktriny/pojmovy-apat-mirovych-operaci-a-jejich-vymezeni-v-doktrinalnich-dokumentech-armady-ceske-republiky>.
6. *Oddělení péče o válečné veterány OVV SSŘO MO: Programy organizací MO pro válečné veterány*. [online]. [cit. 2021-09-17]. Dostupné z: <https://www.veterani.army.cz/programy-organizaci-mo>.
7. PEJŠEK, Jan. *Vláda schválila působení v misích v letech 2021 a 2022 s výhledem na rok 2023*. Ministerstvo obrany. [online]. [cit. 2021-08-15]. Dostupné z: <https://www.mocr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/vlada-schvalila-pusobeni-v-misich-v-letech-2021-a-2022-s-vyhledem-na-rok-2023-220983/>.
8. Speciální síly AČR. *Speciální síly AČR*. [online]. [cit. 2021-07-20]. Dostupné z: <https://specialnisily.army.cz/>
9. *Strategie a cíle NATO*. Ministerstvo obrany České republiky. [online]. [cit. 2021-07-28]. Dostupné z: <https://www.mocr.army.cz/nato/strategie-a-cile-nato-133/>
10. *SWOT analýza*. In: ManagementMania.com [online]. Wilmington (DE) 2011-2022, 30. 09. 2020. [cit. 23. 02. 2022]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/swot-analyza>.
11. *Velitelství kybernetických sil a informačních operací*. [online]. [cit. 2021-07-20]. Dostupné z: <https://www.acr.army.cz/struktura/generalni/poz/velitelstvi-pozemnich-sil-acr-221600/>
12. *Velitelství pozemních sil AČR*. [online]. [cit. 2021-07-20]. Dostupné z: <https://www.acr.army.cz/struktura/generalni/poz/velitelstvi-pozemnich-sil-acr-221600/>
13. *Velitelství vzdušných sil AČR*. [online]. [cit. 2021-07-20]. Dostupné z: <https://www.acr.army.cz/struktura/generalni/poz/velitelstvi-pozemnich-sil-acr-221600>
14. *Zahraníční operace. Psychologická služba AČR*. [online]. [cit. 2021-08-30]. Dostupné z: <https://www.psychologove.army.cz/zahranicni-operace>

15. ZÍMOVÁ, Lucie. *Posttraumatická stresová porucha*. [online]. [cit. 2021-08-30].
Dostupné z: <https://www.pharmanews.cz/clanek/posttraumaticka-stresova-porucha-2/>

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. Zákon č. 219 ze dne 14. září 1999. – Zákon o ozbrojených silách České republiky. [online]. Dostupné z: <https://www.fulsoft.cz/33/219-1999-sb-zakon-o-ozbrojenych-silach-ceske-republiky-ve-zneni-ucinnem-k-1-7-2016>
2. ČESKO. Zákon č. 170 ze dne 30. dubna 2002. - Zákon o válečných veteránech. [online]. Dostupné z: <https://www.fulsoft.cz/33/170-2002-sb-zakon-o-valecnych-veteranech-ve-zneni-ucinnem-k-1-1-2015>

Seznam zkratek

AČR – Armáda České republiky

ČSFR – Česká a Slovenská federativní republika

IZS – Integrovaný záchranný systém

NATO – Severoatlantická aliance

OSN – Organizace spojených národů

PČR – Policie České republiky

PRT – Provinční rekonstrukční tým

PTSP – Posttraumatická stresová porucha

MO – Ministerstvo obrany